

QWALPO

3/10

ΦΟΛΙΤΙΚΑΝ ΤΥΤΚΙΜΥΞΕΝ ΚΛΥΒΙ ΡΥ

HALUATKO ANSAITA RAHAA OPISKELUJESI OHELLA?

LIITY LEGIOONAAN!

Kysy lisätietoja.

TOIMISTO. TALOUS. PALVELU. IT. VARASTO. TEOLLISUUS. > WWW.LEGIOONA.COM

LEGIOONA

JATKUVAAN SATUNNAISEEN TARPEeseen.

LEGIOONA OY, Rehtorinpellonkatu 4 B, 20500 Turku,

Puh. (02) 2333 378 Fax (02) 2337 303

Sidotaan
nopeasti ja edullisesti

Pro gradut ym. päättötyöt

Kopiopalvelu!

Pahvivalmiste

Hämeentie 24, 20540 Turku
02-232 8879

Ma - Pe klo 8.00 – 15.30

TUNTURI – CRESCENT – MERIDA – BIANCHI – GT

Myynti:
It. Pitkäkatu 38-40
20700 TURKU
(02) 232 8432 (+fax)

Huolto/Myynti:
It. Pitkäkatu 34
(02) 232 8422

www.raispo.fi

palveleva pyöräkauppa

Pääkirjoitus

Leviatania hukuttamassa

Poliittisen filosofian klassikko, Thomas Hobbesin Leviathan, syntyi aikana, jolloin monarkian ote kansasta alkoi lipsua. Englannin sisällissota (1642-1651) käytiin rojalistien ja parlamentaristien välillä, ja lopulta kuningasmieliset kokivat tappion demokration voimien runnotessa vanhan vallan yli. Yksi vaihe Englannin historiassa oli päättynyt; vallankumous kyseenalaisti Jumalalta auktoriteetin saavan suvereenin ja loi vähimmäisvaatimukset demokraattiselle politiikalle. Vaikka Hobbes itse kannatti kuningasvaltaa, antoi Leviathan suvereenin käsitteen poliittiseen kieleen ja tämä käsite toimi jatkossa myös demokraattien ja edistysmielisten pistimenä autoritarismia vastaan. Suvereeni oli 1600-luvulla kaikkien kielillä, ja viimeistään Westfalenin rauha vuonna 1648 toi käsitteen ja sen mukana uudet radikaalit ajatukset ihmisten tietoisuuteen.

Hydran tavoin suvereeni kuitenkin kasvatti aina uuden pään miekan terän leikatessa edellisen. Suvereeni, *yksinvalti*, ei ollut muoto- vaan sisältökäsite. Jos eilen yksilöä talloi kuningas ja tänään vallankumouksellinen väliaikaishallitus, saattoi huomisen orjuuttaja saapua valoon pukeutuneena. Kun yksi jumala julistettiin kuolleeksi, toinen syntyi tämän tuhkista, kuten runsas sata vuotta myöhemmin Ranskan vallankumous osoitti. Kuten ihmisen toiminnassa yleensä, (hidasta) kehitystä kuitenkin tapahtui.

Ranskan vallankumous viimeistään antoi kuoloniskun ancien régimeille: kuninkaille, etuoikeuksille, ennalta-asetetulle yhteiskuntajärjestykselle ja monille muille vanhan maailman vitsauksille. Käsitteet *nation* ja *citoyen* eivät vapahtaneet kansaa kuitenkaan ilmaiseksi. Kansallisvaltio ja kansalaisuus toivat mukanaan velvollisuuksia, joista synkin ja epäinhimillisin oli asevelvollisuus. Jos syy sotia oli ennen *noblesse oblige* - aatelisten velvollisuus - oli se jatkossa kaikkien kunnia. Moderni sotajoukko syntyi historiallisena ajanhetkenä, joka luettiin "*Liberté, Égalité, Fraternité*". Historian huumorintaju on synkkä ja verinen.

Vapauden Zeitgeist synnytti siis yksilön oikeuksia selvimmiten tallovan järjestelmän. Oikeusvaltion kehittyessä monet valtiot ovat palanneet takaisin "kuninkaallisiin" joukkoihin, mutta edelleen esimerkiksi Suomessa pidetään kiinni yleisestä asevelvollisuudesta. Jos valtion kehityksen mittarina pidetään yksilönvapauksien kehittymistä, on omituista, että vapaus elämään ja omaan henkeen luovutetaan kansalaiselle viimeisenä – ei ensimmäisenä, kuten loogisesti voisi argumentoida.

Toisinaan vastaan tulee kuitenkin iloisia yllätyksiä. En pidä itseäni erityisen isänmaallisena (ristiriitaista maailmankansalaisuuden kanssa), mutta kun luin ensimmäistä kertaa 1.1.2008 uudistetun siviilipalveluslain, tunsin valtavaa kiitollisuuden tunnetta lainsäätäjii ja Suomea kohtaan. Laki toi kolme merkittävää uudistusta: 1) siviilipalvelusta lyhennettiin kuukaudella 2) totaalkieltäytyjiä ja siviilipalvelusmiehiä ei voida jatkossa pitää armeijan komentoketjun alla kriisin aikana ja 3) täydennyskoulutusta vastaan jo armeijan käynyt saa vapautuksen asepalveluksesta niin rauhan kuin sodankin aikana. Lakimuutoksen implikaatiot ovat valtavat, vaikkei niitä olla mediassa juuri esiin otettukaan.

Sebastian Koskinen

“

Jos syy sotia oli ennen noblesse oblige - aatelisten velvollisuus - oli se jatkossa kaikkien kunnia. Moderni sotajoukko syntyi historiallisena ajanhetkenä, joka luettiin "*Liberté, Égalité, Fraternité*". Historian huumorintaju on synkkä ja verinen.

Eräs oikeusvaltion keskeinen piirre on se, että yksilöt voivat tehdä ja perua sopimuksia. Tämä koskee yksilöiden sekä yksilöiden että instituutioiden välisiä sopimuksia. Oikeastaan valtioiden kehitys tiivistyy juuri sopimusoikeudelliseen vapausasteeseen. Muun muassa kirkosta tai avioliitosta eroaminen, vapaan kaupan tekeminen ja äänioikeus olivat muinoin valtion ja muiden ylikansallisten instituutioiden säätelemiä. Tällainen toiminta voidaan oikeuttaa vain, jos hyväksymme Leviathanin, kaiken yläpuolella olevan entiteetin, joka koostuu kaikesta ja kaikista ja myös määrää näitä. Sen sijaan jos allekirjoitamme, että yksilö on kaiken mitta ja yhteisön pienin yksikkö, ei mitään yksilöä alentavaa toimintaa voida enää oikeuttaa – muuta kuin alistamalla yksilöä.

Ennen 1.1.2008 Suomessa oli käytössä sopimusjärjestelmä, joka satoi yksilöä (yleensä miestä) 18-vuotiaasta 60-vuotiaaksi saakka. Tämä sopimus sidottiin sosiaalisessa ilmapiirissä, jossa muut vaihtoehdot eivät olleet vaihtoehtoja, vaan epäonnistuneen kansalaisen oljenkorsia. Kasvatus, projektin näkyvyys ja rahoitus sekä traditio ajoivat tähän sopimukseen nuoret miehet, joilta vaadittiin sopimuksessa pidättäytymistä 60-vuotiaaksi asti – olkoonkin, että heidän intressit ja eettiset käsitykset saattoivat muuttua, kenties omaksuttu usko olla ristiriidassa sotilasvalan kanssa. Näin ei tietenkään ollut useimpien kanssa. Toisaalta muitakin vaihtoehtoja oli, mutta vallitsevan tilan rinnalla näiden vaikutus oli hyvin pientä. Velvollisuus hoidettiin joko *normaalisti* tai *muilla tavoilla*.

Jälkeen 1.1.2008 Leviatan on matkalla kohti syvää ja synkkää pohjaa, taidokkaasta kuolinpistosta kituvana. Samalla yksilö on saanut Suomessa itselleen sen vapauden, joka on jokaisen synnyinoikeus. Vaikka tuota vapautta ei koskaan tarvitsisi käyttää (heikko oletus, että ikuinen rauha on saavutettu), on sen omistaminen ensisijaisen tärkeää. Luonnollinen kuolemanpelko kalvaa meitä kaikkia; tieto kuolemasta vaikuttaa ihmiseen niin hyvässä kuin pahassa, se on yksi asia, joka tekee ihmisen. Sen sijaan tieto siitä, että joku omistaa henkemme ja voi sen joskus riistää on kuin tappouhkaus. Paha, vailla oikeutusta ja ihmisen elämänhalun lopulta murtava.

Puheenjohtaja

Koolle ja kokoon

- yhdistyksen tärkeimmästä tapahtumasta

Joni Kajander

Kun kirjoitan tätä tekstiä, on vuotta kulunut noin 280 päivää. Tuona aikana puheenjohtaja mallia Kajander on ollut P-klubiin liittyen noin 70 kokouksessa. Jos kesäkuukaudet jätetään laske-matta, on kokouksia ollut keskimäärin joka kolmas päivä. Usea kokous on tänä vuonna vielä tiedossa ennen kuin ehdin eläköi-tyä. Niistä yksi on kuitenkin ylitse kaikkien muiden – P-klubin syyskokous.

Syyskokouksella on minulle itselleni hyvin henkilö-kohtainen merkitys. Viimeisissä kahdessa syyskokouksessa olen ollut ehdolla ja tulevassa johdan puhetta. Olen laittanut henkilöni ja tekemiseni esille kaikkien klubilaisten eteen ja se on ollut itselleni haastava, iso ja uusi asia. Ehdolle asettuessa on aina ylitettävä itsensä kysymällä onko minusta siihen. Itse valinta on toissijainen asia, jos kykenee vastaamaan tuohon kysymykseen. Syyskokouksella voi siis olla hyvinkin henkilökohtainen kokemus klubilaiselle, mutta se on vain yksi puoli kokouksen kokonaisuut-ta.

Minun toimikauteni on vajaata sataa päivää vaille valmis. Mietteeni ovatkin jo vahvasti tulevassa. Ajatuksissani ovat minun ja klubin ensi vuosi. Minun ensi vuoteni pohdinta erkanee klubin vastaavasta sen verran, että en käsittele sitä tässä yhteydessä. Sen sijaan tässä kirjoituksessa on mitä otollisin aika sivuta klubin ensi vuotta. Klubin ensi vuoden toiminnan suuntaviivojen määrittämisen aika on nimenomaan loka-mar-raskuussa. Silloin laaditaan ja hyväksytään toimintasuunnitelma sekä talousarvio ensivuodelle ja valitaan ensi vuoden hallitus. Näillä toimilla klubilaiset ilmaisevat tahtonsa koskien ensi vuo-den toimintaan. Tässä roolissaan syyskokous on klubin toi-minnan tärkein instrumentti ja tämä rooli on myös kokouksen tärkein puoli.

Kuten jokainen klubivuosi, tulee ensi vuosikin kohtaa-maan omat yksilölliset haasteensa perinteisen toiminnan ylläpitämisen lisäksi. Jos tällaisia ovat tänä vuonna olleet juhla-vuosi ja sen kommervenkit ja omistajaroolin hahmottuminen suhteessa Yliopistovalmennus-yhtiöön, tulevat sitä ensi vuonna olemaan muun muassa ISHA-, THY- ja HOL-seminaarit Turussa syksyllä 2011. Näistä tapahtumista ja muusta toiminnasta on pystyttävä puhumaan yhdessä. TOSU ja syyskokous ovatkin usein ensimmäiset yhteiset foorumit toiminnan suunnittelulle.

Hassua kyllä, syyskokous on myös tärkeä muodollinen osa klubin toimintaa. Monesti vuoden aikana olen kuullut eri-näisten klubilaisten kerskuvan muiden järjestöjen edustajille ja fukseille viime vuoden yhdeksäntuntista kokousta. Vaikka se

“

Klubin ensi vuoden toiminnan suuntaviivojen määrittämisen aika on nimenomaan loka-marraskuussa. Silloin laaditaan ja hyväksytään toimintasuunnitelma sekä talousarvio ensi vuodelle ja valitaan ensi vuoden hallitus. Näillä toimilla klubilaiset ilmaisevat tahtonsa koskien ensi vuoden toimintaa. Tässä roolissaan syyskokous on klubin toiminnan tärkein instrumentti ja tämä rooli on myös kokouksen tärkein puoli.

kokous toivottavasti jää pituudeltaan anomaliaksi klubin historiaan, ovat klubilaiset jo pitkään olleet ylpeitä syyskokouksistaan ja monet muut ihmetelleet klubilaisten antaumusta järjestölleen. Tässä roolissa syyskokous on klubin symboli.

Syyskokouksellamme voi siis olla monta roolia. Osalle tilaisuus on henkilökohtainen kokemus, kaikille se on foorumi vaikuttaa ja viedä eteenpäin klubin toimintaa ja lopulta se on myös jotain leimallista, jotain joka erottaa meitä muista. Itselleni se on vuoden kohokohtia ja ehkä siksi omistin tämän kirjoituksen kyseiselle tapahtumalle. Odotan siis innolla pilkunviilausta, jännittäviä henkilövalintoja, hauskoja hetkiä, kokouskahvia ja ennen kaikkea kokousväkeä. Nähkäämme siellä!

Olemisen sietämätön keveys

Teksti: Julia Vainio

Kuvat: Sebastian Koskinen

On olemassa kaksi ääripäätä mitä tulee opiskeluun ja sen aiheuttamaan stressiin. Suurin osa ihmisistä, mukaanlukien allekirjoittanut, kuuluu siihen onnelliseen enemmän tai vähemmän mediaanitilaan, jotka aloittavat seminaarityöhön valmistavat esseensä, lehtijutun kirjoittamisen tai saksan aineensa hyvissä ajoin tunteja ennen dead linea.

Kuitenkin aina silloin tällöin, jos olisimme vielä enemmän periodiorientoituneita sanoisin keskimäärin neljä kertaa vuodessa, kun tällainen pieni ahdistuksenpoikanen iskee, ainakin henkilökohtaisesti haluaisin tietää miten sen kanssa pystyy toimimaan menettämättä ensin vähäiä varojaan suklaasen ja punaviiniin ja sen päälle vielä yöuniaa turhaan murehtimiseen.

Uskollisen uteliaana tapakristittyinä heräsi eräänä iltana mieleeni ajatus avun kysymisestä korkeammalta taholta. Koska välitöntä vastausta ei ainakaan muistikuvieni mukaan tullut, turvauduin seuraavaksi parhaimpaan vaihtoehtoon, ja nykytekniikan suomin etuuksin lähetin asiaa tiedustelevan sähköpostin Turun yliopistopappi Peter Gustavsonille. Muutama päivä myöhemmin johdatus saapui paluusähköpostin muodossa. Viestissään hän myöntää auliisti, että 90% hänen tapamistaan opiskelijoista tavalla tai toisella kärsivät liiasta kiireestä opinnoissaan. Eli keskimäärin yhdeksän kymmenestä Gustavsonin toimistoon marssivasta kärsii liiallisesta kiireestä opinnoissa?!

Pystyn jossain määrin samaistumaan asiaan, sillä muistan vieläkin yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan järjestämältä johdantoviikolta hetken, kun 3. päivänämme opinto-ohjaaja pyysi luentojen päätteeksi huomista varten miettimään valittavia sivuaineopintoja. Vähän alkoivat kädet hikoilla siinä vaiheessa, 3 päivää takana ja sivuaineet pitäisivät olla selvät. Vaikka tilanne saattaakin kuulostaa hieman ab-

surdilta eikä hetki varmastikaan ollut niin finaalinainen kuin sen myöhemmin dramatisoituna muistan, Turun yliopiston opintopsykologi Satu Salmi haluaa kuitenkin kysyttäessä opintojen sujuvuudesta ennen kaikkea korostaa suunnittelua ja suunnitelmien toteutumisen systemaattista seuraamista opintojen edetessä. Vaikka ei heti ensimmäisellä viikolla tietäisikään, mitä haluaa loppuelämällään tehdä, on ajatusten selkiytyessä hyvä tehdä suunnitelma, mieluiten kalenteriin kirjoittamalla, ja seurata näin muodostuvaa ”elämän ohjenuoraa”.

Molemmat Gustavsson ja Salmi korostavat opintojen lisäksi vapaa-aikaa. Salmi vertaakin opiskelua työpäivään, jonka jälkeen tasapainottavana tekijänä tulevat vapaa-aika ja vapaa-ajan harrastukset, etenkin liikunta ja jaksamisen kannalta oleellinen riittävä uni. Tunnen oloni varmemmaksi, sekä liikunta että nukkuminen kuuluvat elämäni asioina, joita harrastan muutamina kertoina viikossa. Mutta entä aina silloin tällöin iskevä yltäkyläinen intohimo aloittaa ja tehdä kaikkea mahdollista aina uudesta liikuntaharrastuksesta banjonnäppäilyyn? Gustavson suosittelee yliopisto-opiskelijoille avautuvaa upeaa tarjontaa jo pelkästään yliopiston sisälläkin, kuten esimerkiksi TYYn alajärjestötoiminnoissa. Myös Turun ensi vuoden kulttuuripääkaupunkiasemaa kannattaa hänen mielestään ehdottomasti hyödyntää.

Raja tulee kuitenkin vapaa-ajassa ja harrastuksissakin vastaan. Terve järki ehkä sanoo, että jos reppua kolme tenttiä ja yhdestä saa ykkösen, se voisi johtua niistä neljästä eri tanssitunnista, yhdestä kortinpeluullasta ja kolmesta sukankutomiskokoontumisesta punkkupullon merkeissä ennen tenttejä. Mutta jos on jo oppinut aikataulutuksen jalon taidon, ja silti saa hylsyjä hylsyjen perään, onko mitään tehtävissä? Salmen mukaan tärkeintä on reagoida asiaan heti. Jos oikeasti uskoo,

“

Terve järki ehkä sanoo, että jos reputtaa kolme tenttiä ja yhdestä saa ykkösen, se voisi johtua niistä neljästä eri tanssitunnista, yhdestä kortinpeluuillasta ja kolmesta sukankutomiskokoontumisesta punkkupullon merkeissä ennen tenttejä.

ettei hylkäys johdu omasta lukemisesta vaan jostain muusta, on hyvä pyytää palautetta tentin arvostelijalta. Myös opiskelutyö voi olla väärä, jolloin esimerkiksi tenttilukupiiri, jossa jokainen ottaa osan kirjasta luettavakseen ja eriteltäväkseen, on hyvä vaihtoehto ja vaihtelua varsinkin valtio-opin ja poliittisen historian tuttuun ainaiseen kirjan edessä istumiseen. Joskus oma vaatimustaso voi olla liian korkea ja ote opintoihin liian perfektionistinen. Voi tutkailla, onko mahdollista tyytyä toisinaan muuhunkin kuin parhaimpiin arvosanoihin.

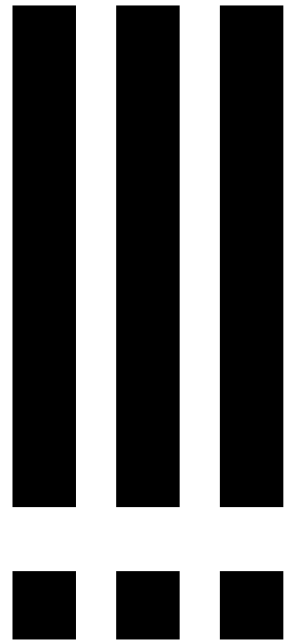
Lyllertäessämme hitaasti mutta varmasti kohti joka vuonna uudelleen yllättävää talvea muuttuu kuitenkin ääni monen, tai ainakin minun, kellossa. Se innokkuus opintoja ja elämän pieniä iloja kohtaan muuttuukin yhdessä nopeasti pimevässä illassa flegmaattiseksi ”hautaudun täkkikasan alle puristaen kaukosäädintä ja tuijottaen Dr.Philiä”-tilaksi, jolloin tuntuu kuin kaikki asiat yhtäkkiä kasautuvat ja vaativat huomiota, joka on kadonnut jonnekin, missä pippuri kasvaa ja balalaika soi. Tämän hämmentäväksi havaitun tilan voi myös analyttisemmin selittää motivaation puutteena, joka salakavalasti tarmokkaan syksyn jälkeen vaatii jalansijaa elämässä. Salmi kuitenkin lohduttaa asian suhteen, ja vakuuttaa, että motivaatio ei ole mikään Jumalan antama lahja, vaan yksinkertaisesti psyykkisen työn tulos. Salmen mukaan on normaalia, että motivaatio vaihtelee jo pelkästään eri kurssienkin välillä. Jos joskus kuitenkin iskee uskomaton epätoivo ja ahdistus, suosittelee Salmi pysähtymään ja miettimään ”miksi olen täällä? Miksi halusin yliopistoon alunperin?” ja tätä kautta etsimään kadonnutta motivaatiota.

Loppuun haluan vielä lisätä suoran vastauskysymyksen yliopistopappi Gustavsonilta, kun kysyin häneltä millaista arjen rauhoittuminen on. Hän vastasi: ”Juuri tänä aamuna keskustelin tästä asiasta erään opiskelijan kanssa. Kerroin hänelle kirjasta, jonka käänsin ruotsista suomeksi kollegani Mia Pusan kanssa. Kirjan nimi on ”Långsamhetens lov eller vådan av att åka moped genom Louvren”. Suoraan suomennettuna ”Hitauden ylistys tai miksi on vahingollista ajaa mopolla Louvren läpi”. Kirjapaja, joka kustansi kirjan, halusi otsikoida sen yksinkertaisemmin eli sen nimi on suomeksi ”Läsnäolon taito”. Kirjan on kirjoittanut Uppsalan yliopiston uskontopsykologian professori ja kirjailija Owe Wikström. Se kertoo juuri nimenomaan siitä, miten voimme löytää rauhoittumisen paikkoja vaikkapa luonnontieteiden talon aulassa parhaimpaan ruuhka-aikaan: antaa itsellemme lupa vain olla, suorittamatta mitään. Sen vaikeampaa sen ei tarvitse olla kuin istua alas vähäksi aikaa, vaikka vain kahdeksi minuutiksi ja vetää henkeä ja irrottautua ympärillä olevasta hässäkästä. Itselleni arjen rauhoittuminen tarkoittaa juuri tätä.”

Teksti ja kuva: Niki Sopanen

Bellum mea contra omnes

P-klubin kiintiöstadilaisen, Niki Sopasen, palsta on nimensä mukaisesti yhden miehen verbaalinen sodanjulistus kaikille ihmislähtöisille infantilisuuksille.

Kuvitteellinen keskustelu:

Niko Normisuomalainen ja Average Joe keskustelevat opiskelusta.

Joe: "Niin, mikäs se sinun pääaineesi olikaan, Niko? Itsehän olen PH.D Harvardissa. Opetan Political Science:a."

Niko: "Minä taas opiskelen valtio-OPPIA, voi jukupätkä!" äidin antamaan farkkuhaalariin ja punamustaridalliseen paitaseen sonnustautunut Niko kiekaisee. "Minustapa tulee isona virkamies!". Tämän sanottuaan Niko ahmaisee oikeassa kädessään pitelemänsä suurehkon tikkarin sylkeä solkenaan erittävään suulakeensa. Samanaikaisesti hän antaa vauhtia päässään komeilevan propellilakin propellille." Viuh viuh, propelli ujertaa.

Joe katsahtaa Nikosta oikeaan yläviistoon ja rapsuttaa aataminomenaansa mielteliäänä. Hetken hiljaisuuden jälkeen hän tiedustelee Nikolta: "Mitä tämä valtio-OPPI oikein on? Muistan Suomessa OPPIkoulussa opiskelleeni yhteiskuntaOPPIA, äidintunneilla kieliOPPIA ja uskonnon tunneilla kristinOPPIA. Käsittääkseni oppi noin etymologisesti ajatellen viittaa jonkinlaiseen valmiin dogmikasaan, opinkappaleiden joukkoon, jotka sitten kirjalla päähän lyöden taotaan OPPILAJEN pääkoppan. Eikös oppilaan käsite olekin suora johdannainen opista? Tiedätkö sinä muuten, mikä on OPPIaan ja opiskelijan ero?" Silmät jaloissaan ja suukki yhä tiukasti tikkarissa kiinni Niko pärskähtää: "En tiedä".

Joe: "Opiskelija opiskelee vapaaehtoisesti. Häntä ei sido OPP-Isopimus. Sen sijaan OPPilas on yhteiskunnan kaikille jäsenille määräämän opetuksen velvoittama. Siis käytännössä peruskoululainen tai upseerioppilas. Halusi hän sitä tai ei."

Niko: "Miten tämä liittyy valtio-OPPIIN?, kysyy Niko ja nostaa katseensa Joehen.

Joe: "Sinä olet opiskelija, et oppilas. Olet omatoimisesti pyrkinyt ja päässyt yliopistoon, jossa kasaat päätäsi elämää varten. Nyt sinä olet valtiotieteiden opiskelija, et OPPILAS. Sinä et ole omaksumassa mitään valmiita tietopakettia päähäsi, vaan annat oman panoksesi tieteelle ja yhteiskunnalle. Yliopistolla olet periaatteessa tiedeyhteisösi tasavertainen jäsen!"

Niko: "Miten tämä liittyy valtio-oppiin?"

Joe: "Valtio-OPPI on melko suurella varmuudella läpipaskin ja epätieteellisin nimikeen kuvotus suomalaisen yliopiston historiassa. Nimihirviönä se on jääne ajalta, jolloin koko tiede todellakin keskittyi yksinomaan valtion tutkimiseen ja virkamiesten suoltamiseen. Tiedätkös Niko, minusta valtio-OPPI todellakin kuulostaa siltä, että te opiskelette eri maiden lippuja ja pääkaupunkeja ulkoa. Eikä minun tuntemassani politiikan tutkimuksessa ole tosiaan moisesta kyse. Miksei tässä teidän "State dogmatics" -aineessanne näy se huutava fakta, että ko. tiede on tutkinut yksilöä, ryhmiä ja järjestelmiä politiikan ja vallan kautta jo lähemmäksi 100 vuotta. Valtio-OPPI kuulostaa siltä, kuin te ottaisitte valtion annettuna ja muuttumattomana, koherenttina superyksikkönä. Ainakin juuri minun mielessäni valtio-OPIN tutkinto herättää sellaisia konnotaatioita, että siinä olisi kyse kaupakorkeakoulumaisesta tutkinnosta, jossa opitaan yleispäteviä nyrkkisääntöjä ja mantroja valtionhallinnon palvelukseen astuville. Vaan mihin jäävät politiikan aspektisuus ja kriittinen tutkimusote? Valtio-OPIN tutkimuskohteiden ensisijainen ja yhdistävä tekijä on valtion sijaan politiikan käsite!"

“

Raha taas tulee kuvioihin mukaan siinä, että tutkinnolla riittää kysyntää työmarkkinoilla. Valtio-OPPImaisteri aiheuttaisi eunukillakin työpaikkahaastattelijalla komean homo Erectuksen. VTM:thän ovat saaneet koulutuksensa kaikkivoivasta ja aina vaikuttaneesta äiti valtiosta! Varmasti juuri he, jos ketkä tietävät kaiken muun muuassa valtiotaloudesta ja valtion kontrolloimasta oikeusjärjestelmästä. Niin ainakin minä luulisin, jos moista profeettaa olisin palkkaamassa.

Niko: “Politiikka?” Meillä taisi olla siitä jotakin pääsykoekirjassa...”

Joe: “Niin, kyse on siitä käsitteestä! Politiikka-nimi johdetaan polityista, muinaiskreikan kaupungeista. Tieteenalana politiikan tutkimus tutkii kuitenkin ensi sijassa politiikkaa, ei polityja eli eräänlaisia perusyksiköitä poliittisten järjestelmien (=ihmisten muodostamien suhteiden) sisällä. Poliitiikan tutkimus tai politiologia kuten n. 99 % maailmasta tieteen tuntee, mieltää juuri politiikan valtio-OPIN keskeisimmäksi käsitteeksi. Siis politiikan, jolla tarkoitetaan vallankäytännöllistä, tavoitteellista vaikuttamista kahden tai useamman yksilön välisessä suhteessa. Oikeastaan voisi sanoa, että valtakun on lähempänä politiikan tutkimuksen keskiötä kuin valtio, sillä politiikassa on nimenomaan kyse vallasta ja sen käytöstä konflikteissa ja yhteistoiminnassa. Näin ollen jopa valta-OPPIKIN olisi valtio-OPPIA perustellumpi nimike. Vallan ympärillä kaikki kuitenkin pyörii...Valtio on vain yksi poliittinen valtasuhteiden kokonaisuus, metaryhmä muiden toimijoiden joukossa.

Niko: “No, mikseivät tietyt yliopistot Suomessa sitten toimi järkeily mukaisesti ja vaihda tieteenalan nimeä?” Kaiketi vallan tutkimisen ekspertit eli professorit ja muu yliopiston henkilökunta ymmärtää, kuinka ratkaiseva merkitys nimeämisellä on kielellisen todellisuuden hahmottumisen kannalta? Nimeäminen on poliittisen käsitteekamppailun tulos, joka antaa rajoja ja muotoja ihmiskielelle, sitä kautta ajattelulle ja käyttäytymiselle. Mikä tässä on niin vaikeaa?”

Joe: “Ensisijassa kyse on statuksesta. Statuksesta siksi, että valtio-OPPI kajahtaa mielikuvatasolla suomalaisten päähän kuin kolmoisyhdistelmä RUK:ia, Tuntematon Sotilasta ja Tukholman 95-kiekkokultaa. Suomalainen tervehtii valtio-OPPINTA lippa ojossa ja pohtii, että “Nyt ollaan tekemisissä jonkin tärkeän asian kanssa”. Kun tuokin on nyt vallan valtio-OPPINTA, niin siinä meillä on sitten kelpo virkamies! Siis VALTIOTIETEIDEN MAISTERI. Ei mikään risupartainen politiikan tutkija, mikälie sosiologi syssös saatana! Raha taas tulee kuvioihin mukaan siinä, että tutkinnolla riittää kysyntää työmarkkinoilla. Valtio-OPPImaisteri aiheuttaisi eunukillakin työpaikkahaastattelijalla komean homo Erectuksen. VTM:thän ovat saaneet koulutuksensa kaikkivoivasta ja aina vaikuttaneesta äiti valtiosta! Varmasti juuri he, jos ketkä tietävät kaiken muun muuassa valtiotaloudesta ja valtion kontrolloimasta oikeusjärjestelmästä. Niin ainakin minä luulisin, jos moista profeettaa olisin palkkaamassa.

Vaan annas olla, jos joku Rauhantutkimuksen laitoksen politiikan tutkija tulisi paikkaa kerjäämään... En voi olla muuten pohjimatta intuitiotasolla sitäkin, että valtio-OPPINEILLA proffilla on varmastikin opetusministeriön varannoista kamppailtaessa runsas etumatka rumanistihumanistipiireiksi mielletäviin verrattuna. Puhumattakaan konfrensimatkoista, mediakonsultaatioista ja vierailuluonnoista. Kyllä minä arvonsa tuntevana vuorineuvoksena kutsuisin valtiojohtoisen yrityksen seminaariin mielummin valtio-OPPINEEN rofessorin kuin PH.D:n (filosofian tohtorin).

Nykyisessä valtio-OPIN nimikkeessä on toisaalta sivulisen katsojan näkökulmasta käsin kyse yhtä lailla laiskuudesta, itsekritiikin puutteesta ja tapojen tottumuksesta. Jotenkin sitä luulisi, että vapaan yhteiskunnan ja yksilötason välisen emancipatio takuutiede -josta nyt käytän termiä politiikan tutkimus - kävisi ankaraa käsiteanalyttistä keskustelua omasta vanhoillisesta nimestään. Vaan ei. Näyttää valitettavasti siltä, että saavutetuista eduista ja asemasta - joihin pääsyssä nykyinen nimike toimii siltana - ei ole helppo luopua, eikä kukaan halua saada muiden ankkalammassa viihtyvien pullasorsien vihaa niskaan. Kwakkwakista fuck you:ksi ei olisi pitkä matka.

Oikeastaan virittelemäni ajatusleikin nimenmuutoksen tarpeellisuudesta voisi ulottaa muidenkin tieteenalojen nimien uudelleen arviointiin. Mikseivät esimerkiksi tähtitieteilijät muuta kattavuuden nimessä tieteenalansa nimeä avaruustieteeksi, sillä eiväthän tähdet ole kuin yksi tutkimuksen kohde koko ikuisesti laajenevassa maailmankaikkeudessa? “Tähtitieteilijäthän” tutkivat ennen kaikkea avaruutta! Ja mikseivät teologit puhu vaikkapa religiologiasta teologian sijaan? Eivätkö he tutkikin juuri ennen kaikkea uskontoja yhden jumalan (theos= jumala) sijaan?

Ai niin, tähän monologini lopuun unohtui vielä todeta nasevasti, että mihinköhän ihmisten väliseen vuorovaikutukseen äsken mainitut status ja raha yleisellä tasolla linkittyvät... ööh. Öh. Pahnainen! Jäi kiteyttämättä koko monologini ydin. Hölmöyksissäni menin julistamaan niin hurmioituneena, että aivot lyövät tyhjää...ööh. Onpas tämäkin. Tunnen oloni yhtä naurettavaa kuin valtio-OPPI!”

Niko: “VALLAN naurettavaa.”

Lisää pakinoita osoitteessa
<http://nikisopenen.blogspot.com/>

Uhrina suvaitsevaisuus

Teksti: Antti-Veikko Kauttonen

Euroopassa oikeisto nostaa suosiotaan ja samalla arvot kovevat. Näin myös perinteisesti vapaamielisessä Hollannissa, jossa järjestettiin parlamenttivaalit kesäkuussa 2010. Hollannin poliittista kenttää on 2000-luvulla hallinnut lisääntynyt konservatiivisuus, mikä on näyttävimmän ilmennyt maahanmuuttajien ja erityisesti islamin vastaisuutena. Vuonna 2002 näitä aiheita syleilevällä oikeistopopulismilla poliittista jackpotia yritti rotterdamilainen professori Pim Fortuijn, joka kuitenkin murhattiin reilua viikkoa ennen vaaleja. Hänen puolueensa Lijst Pim Fortuijn saavutti häkellyttävän vaalivoiton, mutta karismaattisen johtajan puuttuessa puolue hajosi omiin erimielisyyksiinsä nopeasti. Kansakunnan mielissä jokin oli pysyvästi muuttunut, sillä Hollannissa niin kuin ei myöskään muissa sivistysvaltioissa ole jokapäiväistä että johtava poliitikko joutuu salamurhan kohteeksi.

Muukalaisvastaisuuden kasvua hillitsi kuitenkin seikka, että salamurhaaja oli kantahollantilainen ympäristöaktivisti. Pari vuotta myöhemmin kuitenkin elokuvaohjaaja ja ärhäkkäistä islaminvastaisista kolumneistaan tunnettu Theo van Gogh (Vincentin sukua) murhattiin erittäin raa'alla tavalla Amsterdamissa, kun hän oli matkalla töihin polkupyörällään. Murhaaja oli koko elämänsä Hollannissa asunut islamistikiihkoilija. Näistä kahdesta tapauksesta kumpuavalla pelolla ovat monet populistit sittemmin Hollannissa koettaneet hyötyä, parhaiten tässä onnistuen Geert Wilders ja puolueensa PVV eli Partij voor de Vrijheid, suomennettuna Vapauspuolue.

Ennen kesäkuun vaaleja eräissä mielipidemittauksissa PVV oli jopa voittamassa itselleen enemmistöä parlamentin 150 edustajasta. Monet hollantilaiset huokasivat kuitenkin helpotuksesta, kun PVV saikin ”vain” 24 paikkaa ja nousi kolmanneksi suurimmaksi puolueeksi. Tämä on kuitenkin johtanut poliittiseen umpikujaan, sillä hallitusneuvottelut jatkuvat yhä. Hyvin todennäköistä on kuitenkin että maahan muodostetaan vähemmistöhallitus, jonka ulkopuoliseksi kumppaniksi tulee tiettyjä myönnytyksiä saava PVV. Perinteiset puolueet kun eivät halua tehdä sen kanssa hallitusyhteistyötä, johtuen puolueen avoimen rasistisesta luonteesta.

Hollantilaiseen keskustelukulttuuriin kuuluu asioiden sanominen suoraan ja tämän on omaksunut myös Geert Wilders. Hänen mukaansa Koraani on fasistinen ja Mein Kamp-

“

1960 - 70 -luvulla Hollannissa koettiin työvoimapula, johon ratkaisuksi nähtiin työläisten palkkaaminen lähinnä Marokosta ja Turkista. Ratkaisua ei pidetty pysyvänä ja työläisten odotettiin palaavan kotimaahansa viimeistään muutaman vuoden jälkeen. Siispä heitä ei koettu tarpeelliseksi integroida hollantilaiseen yhteiskuntaan, eihän oikeastaan edes ollut pilaria, johon heidät olisi voitu integroida.

fiin verrattavissa oleva kirja ja hollantilaisten tehtävä on pysäyttää maansa yli pyyhkäisevä ”muslimitsunami”. Wilders on myös julkaissut lyhytelokuvan nimeltä Fitna, jossa hän yhdistää Koraanin opetukset terrorismiin ja muslimien pyrkimyksiin valloittaa maailma. Ilman nopeita toimenpiteitä Geert Wildersin mukaan Hollantia ja hollantilaista identiteettiä ei kohta enää ole. Tässä kohtaa hyvä kysymys onkin: mikä hollantilainen identiteetti oikeastaan on?

Hollannissa yhteiskunta oli pitkään jaettu ns. pilareihin, jotka olivat jaettu uskontokunnan mukaan. Näitä uskontokuntia oli katoliset, liberaalit protestantit, ääriprotestantit ja uskontokuntaan kuulumattomat. Tälle ilmiölle, jota myös pilarisaatioksi kutsutaan, oli ominaista että pilareilla oli suvereenisuus päättää omista asioistaan. Tämä taas merkitsi sitä, että jokaisella pilarilla oli omat sairaalansa, tv- ja radiokanavansa, sanomalehtensä jne. 1960 - 70 -luvulla Hollannissa koettiin työvoimapula, johon ratkaisuksi nähtiin työläisten palkkaaminen lähinnä Marokosta ja Turkista. Ratkaisua ei pidetty pysyvänä ja työläisten odotettiin palaavan kotimaahansa viimeistään muutaman vuoden jälkeen. Siispä heitä ei koettu tarpeelliseksi integroida hollantilaiseen yhteiskuntaan, eihän oikeastaan edes ollut pilaria, johon heidät olisi voitu integroida.

Sittemmin pilarisaatio on virallisesti lakkautettu ja integraatiota on koitettu saada aikaan mm. pakollisilla maahanmuuttajille suunnatuilla kieli- ja kulttuurikursseilla. Tästä huolimatta voidaan edelleen nähdä että suuri osa islaminuskoisista maahanmuuttajista muodostaa oman pilarinsa ja ovat näin hollantilaisen valtavirtakulttuurin ulkopuolella. Asioiden yksinkertaistaminen on kuitenkin tehokas keino, eikä Geert Wildersillä ja muilla oikeistopopulisteilla ei ole tapana nähdä ongelmalle muita kuin maahanmuuttajista ja heidän uskonnostaan kumpuavia syitä.

Geert Wildersin mukaan Hollanti on vaarassa islaminuskoisten määrän lisääntyessä suhteessa ns. kantahollantilaisiin. Perinteisesti hollantilaisina pidetyt asiat ovat hänen mukaansa kohta historiaa ja tällaisia pelkoja hyväksikäyttäen hän sai puolueelleen äänivyöryn. Jos Wilders otettaisiin hallitukseen mukaan, vaarantaisi Hollanti maineensa ulkomailla. Hänen retoriikkansa uhrina kun on kaikista tärkein hollantilaisiin liitetty ominaisuus — suvaitsevaisuus.

kokoomusnuoret

www.koktail.com

KIELI KUMPPANI

KIELIKOULUTUSTA,
KÄÄNNÖKSIÄ
JA KIELITUKEA

englanti, saksa, ranska

Yrityksille:

- yksityis- ja pienryhmäkoulutus
- käännöstyöt kaikilla kielillä
- tukipalvelut kansainvälistymisprojekteissa

Opiskelijoille:

- gradujen kielentarkistus
- työhaastattelupreppaus

KIELIKUMPPANI
Maaherrankatu 31
20200 Turku

Ota yhteyttä!
0400 744 863; 040 5262 365
www.kielikumppani.fi

**REILU JUOMINEN
EDISTÄÄ
HENGITYSTÄ**

Räntölä
PROFFAN
KELLARI
REHTORINPELLONKATU 6
PUH. 250 5515

Alumnin kynästä

Tee työtä jolla on tarkoitus

Teksti ja kuva: Anu Sallinen

Uskoo ken tahtoo, mutta kieltämättä tämän ”sloganin” tuntevat kaikki suomalaiset. Täällä meillä puolustusministeriössä tosin useimmiten kuulee ihmisten suusta sanat ”tee työtä, jolla ei ole mitään tarkoitusta”.

Kevennyksiä ja huumoria löytyy varmasti jokaisesta työpaikasta ja sen tuhat muuta tarinaa. Itse ajattelin valveutuneille Walpon lukijoille kertoa muutaman sanasen siitä, miten oma urani puolustushallinnon parissa on kehittynyt sitten valmistumiseni jälkeen.

Tarina on kuitenkin parasta aloittaa ihan alusta, menä oman historiani alkulähteille (kuten jokaisen poliittista historiaa lukevan tai sitä lukeneen kuuluukin!). Aloitin opintoni Turussa syksyllä 1997 mieli täynnä intoa ja riemua siitä, että vihdoinkin pääsin pois vanhempieni valvovien silmien alta ja vieläpä tarpeeksi kauas Kokkolasta, josta olen kotoisin. Muistan kuin eilisen päivän sen ensimmäisen päivän yliopistolla – ja tästä jorinasta jokainen tietää, että olen tulossa vanhaksi – ja myös näin naisena sen, mitä minulla ja tulevilla opiskelijatoverineitokaisilla oli päällä tuona kyseisenä päivänä. Ja tämä ei ole vitsi, parhaaksi ystäväkseni valikoitui nopeasti kaikkien varmasti hyvin tuntema Silja Keva, jolla sattui olemaan samanlaiset ruutuhousut kuin minulla kyseisenä päivänä. No, kyllä kaikesta huolimatta ystävyyteen tarvitaan muitakin elementtejä eikä siitä tässä jutussa sen enempää!

Opiskelijaelämä tempaus nopeasti mukaansa ja rohkeasti ilmoittauduin myös P-Klubin hallitusvaaleihin heti ensimmäisenä syksynä. Kuten jokainen Walpoa lukeva tietää, on kyseinen tilaisuus melkoisen painajaismainen kullekin ehdokkaalle kovan tenttauksen, itsensä lobbaamisen ja mahdollisten hallitusallianssikieroilujen seurauksena. Omalla kohdallani kävi hyvin ja minut valittiin ainejärjestön taloudenhoitajaksi – ratkaisevat äännet sain vastaamalla oikein kysymykseen oliko minulla pitkä matikka ja fysiikka lukiossa..eli siis kuten silloinkin, uskon, että edelleen P-Klubin puheenjohtajalla on suora yhteys sekä Washingtoniin että Moskovaan ja näiden yhteyksien lisäksi ydinaseiden laukaisunappulat.

Turussa viihdyin opiskelemissa kuitenkin vain kaksi vuotta ja sen jälkeen lähdin vuodeksi Erasmus-vaihtoon Hollannin Groningeniin. Vuosi meni mukavasti. Ei nyt varsinaisesti ehkä opintojen parissa, mutta mukavasti muuten vaan! Kun palasin sieltä, kitkuttelin puoli vuotta yliopistolla ja yritin vihdoinkin saada läpi filosofian peruskurssin, jota oli siirtänyt siinä vaiheessa jo 3 vuotta. Läpi pääsin armosta, mutta koska maa poltti taas jalkojen alle, oli vielä päästävä vaihtoon. Mikäs siinä vaiheessa oli parempi vaihtoehto kuin Uppsala, koska kaikki Hollannissa vaihdossa olleet ruotsalaispojat olivat varsin komeita.

Uskaltauduin Ruotsiin ensin vaihto-opiskelijana ja sen jälkeen varsinaisen opiskelijan statuksella. Opiskelin Upp-

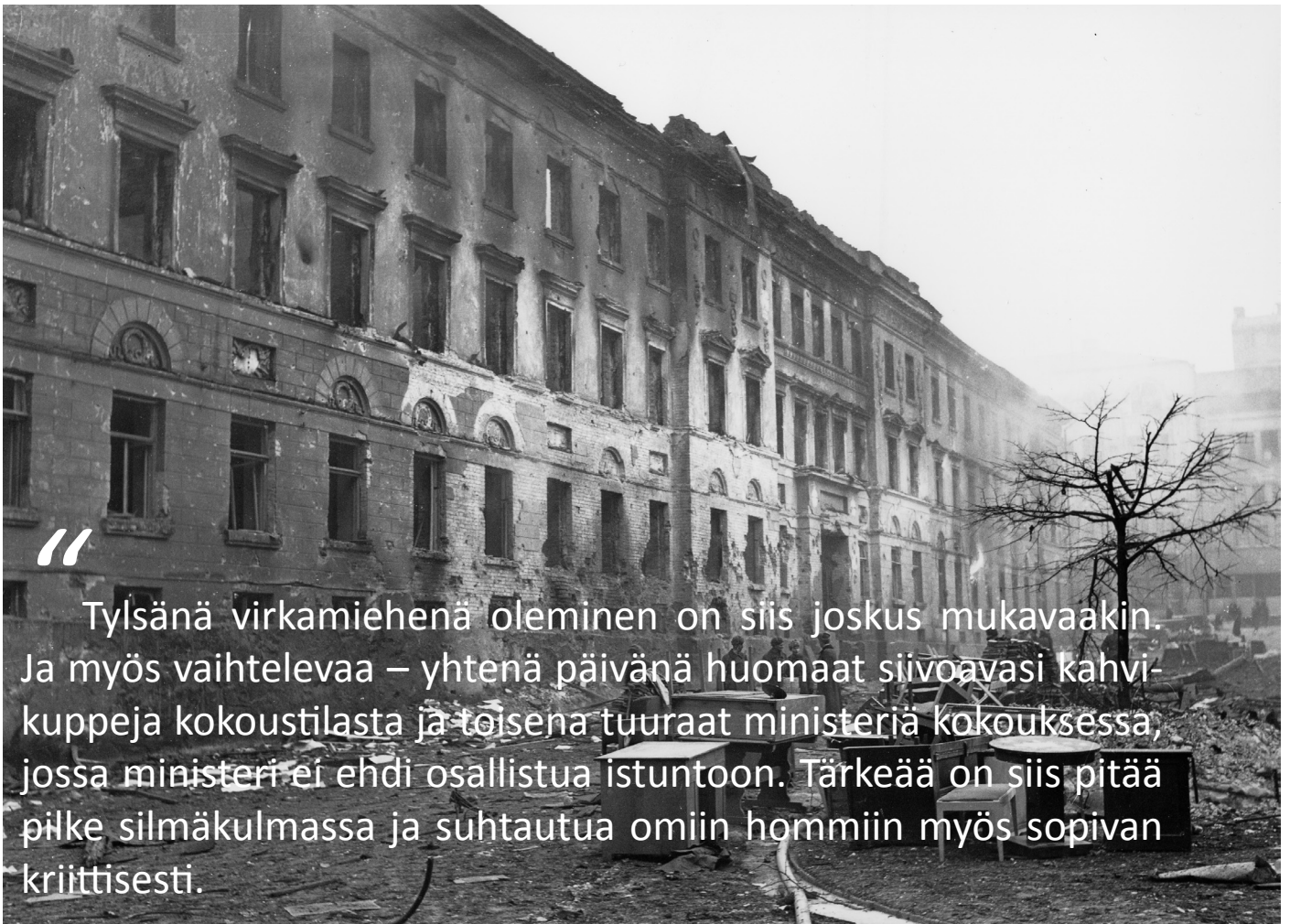
salassa rauhan- ja konfliktin tutkimusta graduvaiheeseen asti, jolloin palasin Turkuun valmistuakseni kuitenkin siellä. Kaiken kaikkiaan Ruotsissa tuli vietettyä aikaa kokonaiset 4,5 vuotta ja opiskelun ja muunkin elämän kannalta varmasti elämäni paras aika. Opiskelu oli tiivistä ja pakollisia luentoja oli joka viikko kuusi tuntia. Tämän lisäksi joka viikko palautettiin seminaaripaperi aiheesta x + tentit vielä päälle. Rankkaa se aluksi oli, koska olin vielä kovapäisenä valinnut ruotsinkielisen linjan.

Valmistuminen kummitteli kuitenkin jo vahvasti mielessä ja oma harjoitteluvaiheeni oli vielä tekemättä. Kuten kaikki tietää jo harjoitteluvaiheessa harjoittelupaikkaa on usein vaikea saada, jos ei ole työkokemusta alla ja tästä se oravanpyörä käynnistyy.

Siinä vaiheessa kun olin jo heittämissä kirvestä kaivoon harjoittelupaikan suhteen, puolustushallinto heitti pelastusrankaan. Tässä kohdassa on varmasti osuvaa käyttää toista kliseetä eli puolustusvoimat sinunkin turvanasi!

Aloitin elokuussa harjoittelijana puolustusministeriön tutkimus- ja kehittämissyksikössä edeten vähitellen harjoittelijasta suunnittelijaksi. Tässä vaiheessa vastasin tutkimusten hankkehallinnasta, tutkimussopimusten laadinnasta ja pohjoismaisesta tutkimusyhteistyöstä. Mutta kuten kaikki tietävät, on valtio erinomainen ketjuttaja määräaikaisissa viroissa, ja kun omalle kohdalleni keväällä 2004 tuli se hetki, että minut olisi pitänyt vakinaistaa, olin ns. vapaa etsimään uusia haasteita.

Uusi haaste löytyi kuitenkin onneksi nopeasti ja aloitin työt heti

“

Tylsänä virkamiehenä oleminen on siis joskus mukavaakin. Ja myös vaihtelevaa – yhtenä päivänä huomaat siivoavasi kahvikuppeja kokoustilasta ja toisena tuuraat ministeriä kokouksessa, jossa ministeri ei ehdi osallistua istuntoon. Tärkeää on siis pitää pilke silmäkulmassa ja suhtautua omiin hommiin myös sopivan kriittisesti.

seuraavana päivänä ministeriöstä lähtiessäni Ulkopoliittisessa instituutissa, jossa tein vuoden verran tutkimusta pohjoismaisista puolustusratkaisuksista ja kokonaisuun puolustuksesta. Tutkimuksen teko oli antoisaa ja antoi perspektiiviä erinomaisesti siihen maailmaan. Sitä kautta sain myös arvokkaita kontakteja erityisesti muista pohjoismaista jo pelkästään sen vuoksi, että puhuin sujuvasti ruotsia ja ymmärsin täysin myös norjaa ja tanskaa. Uskokaa tai älkää, joskus se pakkoruotsi kannattaa.

Tutkijan työ oli kuitenkin itselleni liian yksinäistä puurtamista ja palasin virkamiehen tylsään arkeen. Tällä kertaa Pääesikuntaan (Pääesikunta todellakin kirjoitetaan isolla kirjaimella ja puolustusministeriö pienellä..) asevalvontasektorille. Asevalvontaa en tehnyt kauaa, mutta siinäkin oppi paljon uutta. Ja mikä parasta, siinä hommassa pääsi matkustamaan ensimmäisen kerran ihan tosissaan.

Sen jälkeen matkustamisesta tuli työtä isolla T:llä. Urani tuon lyhyen asevalvontakokeilun jälkeen edennyt erityisasiantuntijan tehtäviin Pääesikunnan suunnitteluosastolle, jossa vedin puolustusvoimien strategisen tutkimuksen kokonaisuutta ja sieltä takaisin tänne ministeriöön, jossa olin pitkään erityisasiantuntijana strategisessa suunnittelussa. Uskallan väittää, että se tehtävä olisi monen miehen märkä päiväuni – mikäs sen mukavampaa, kun sai vapaasti hahmotella maamme puolustusratkaisua vuoteen 2030 asti.

Uudet tehtävät kuitenkin kutsuivat ja toimin vuoden verran neuvottelevana virkamiehenä hoitaen pohjoismaista yhteistyötä. Ja tällöin se matkustaminen todellakin astui kuvaan. Pahimmillaan tai parhaimmillaan olin kolmena päivänä viikossa jossain pohjoismaisessa pääkaupungissa. Onneksi sii-

nä tehtävässä pääsi koluamaan myös vähän kaukaisempiakin kolkkia kuten Washingtonia, New Yorkia, Nairobia ja Addis Abebaa ns. perussettien lisäksi. Perusseteiksi lasketaan Euroopan sisäiset matkat.

Tylsänä virkamiehenä oleminen on siis joskus mukavaakin. Ja myös vaihtelevaa – yhtenä päivänä huomaat siivoavasi kahvikuppeja kokoustilasta ja toisena tuuraat ministeriä kokouksessa, jossa ministeri ei ehdi osallistua istuntoon. Tärkeää on siis pitää pilke silmäkulmassa ja suhtautua omiin hommiin myös sopivan kriittisesti. Itse olen määräaikaisten työpätkien kuningatar täällä ministeriössä. Minulla on tällä hetkellä menossa neljästoista sopimus ja olen ollut tässä korttelissa kahdeksan vuotta. Alussa määräaikaisuus stressasi suunnattomasti, mutta nyt ajatellen en olisi päässyt tutustumaan tämän hallinnonalan salaisuuksiin niin monipuolisesti kuin olen ilman erilaisia ketjutuksia. Olen tutkijakokemukseni ansiosta päässyt julkaisemaan laajasti sekä kotimaassa että kansainvälisesti, joista varmasti makein päänahka on julkaisu Johns Hopkins-yliopistossa Washingtonissa. Olen päässyt kertomaan maanpuolustuksen ilosanomaa erilaisiin tilaisuuksiin täällä koti Suomessa ja ulkomailla. Ja lisäksi tällä hetkellä tunnen todellakin tekeväni työtä, jolla on tarkoitus: johdan puolustusministeriön projektia tilannetietoisuuden rakentamisessa hallinnonalalle. Tarkoituksena sen projektin puitteissa on yhdistää sotilas-strateginen/operatiivinen tilannekuva valtioneuvostotason strategiseen tietotarpeeseen.

Mutta todettakoon näin loppukevennyksenä, että jos jotain oikeasti tapahtuisi, olisimme täällä ministeriössä todennäköisesti vain paperisodankäynnin erikoisjoukkoja!

Mainettaan parempi siviilipalvelus

Teksti: Sakari Nieminen

Siviilipalvelusmiehen asema Suomessa ei palveluksen alkuaikoina ollut erityisen kadehdittava. Olosuhteet tänä päivänä ovat onneksi paljon paremmat kuin tuolloin; nykyisin palveluspaikoja on enemmän, palvelusaika on lyhentynyt eikä yleinen suhtautuminenkaan ole enää niin negatiivinen. Valtava harppaus kohti tasa-arvoa otettiin vuoden 2008 lakiuudistuksen myötä, jolloin siviilipalvelusmiehet sekä totaaliikieltäytyjät vapautettiin aseellisista tehtävistä myös mahdollisissa poikkeusoloissa. Kaikki näyttäisi siis päällisin puolin olevan kunnossa. Mutta miksi siviilipalvelukseen hakeutuu yhä edelleen selvä vähemmistö kustakin ikäluokasta? Vertailukohteeksi voidaan ottaa vaikkapa Saksa, jossa tilanne on aivan päinvastainen: enemmistö nuorista miehistä käy siviilipalveluksen ja asepalveluksen suorittamista pidetään jopa perin outona.

Tämän kaiken voisi todeta johtuvan vain suomalaisten nuorten suuresta innokkuudesta käydä armeija. Todennäköisesti perimmäiset syyt ovat kuitenkin muualla. Siviilipalveluksesta on nimittäin huomattavasti vähemmän tietoa jaossa, kun vertaa siihen mikä on tilanne armeijan kohdalla. Esimerkiksi kutsuntakirjeen mukana tullessa lehtisessä oli kyllä satakunta sivua armeijan koulutuksesta ja käytännöistä mutta siviilipalveluksesta oli kirjoitettu tietoa tuskin kolmasosa sivullista. Tämä on sikäli merkillistä, että armeijan ja siviilipalveluksen pitäisi olla tasavertaisessa asemassa. Nuori ihminen, joka on epävarma päätöksestään, saattaa hyvinkin valita armeijan sillä perusteella, että siitä on olemassa valtava määrä informaatiota välittömästi saatavilla.

Yleensä myös itse kutsuntatilaisuus on kaikkea muuta kuin siviilipalvelukseen kannustava. Allekirjoittaneen omassa kutsuntatilaisuudessa ei siviilipalveluksesta puhuttu halaistua sanaa. Sen sijaan muistutettiin toistuvasti, miten tärkeää on koko ikäluokan aseellinen kouluttaminen ja maalattiin kuvia Venäjän tulevasta uhasta, silloin ajankohtaiseen Georgian kriisiin vedoten. Lisäksi taustakankaalla pyöriteltiin useampi tunti ”liity armeijaan”-henkisiä filmejä, samalla kun odoteltiin pääsyä kutsuntalautakunnan eteen.

Kutsunnat saattavat pahimmillaan olla myös erittäin epätasa-arvostava tapahtuma. Eräällä kutsuntapaikalla asevelvollisia oli käsketty jakautumaan kahteen jonoon sen mukaan, olitko aikeissa mennä armeijaan vai siviilipalvelukseen. Lopputuloksena oli, että vain yksi ihminen seiso ”sivari”-jonossa. Kyseinen tilanne oli hänen kannaltaan varmasti mitä ahdistavin, mutta äärimmäisen väärin myös niitä kohtaan, jotka olisivat halunneet mennä siviilipalvelukseen, mutta eivät sitä enemmistön hiljaisen painostuksen vuoksi halunneet tuoda julki. Onpa käynyt niinkin, ettei asevelvollinen omasta tahdostaan huolimatta ole päässyt siviilipalvelukseen, vaan käteen on lyöty C-kuntoisuusluokan paperit ja näin pakotettu vapautukseen.

“

Eräällä kutsuntapaikalla asevelvollisia oli käsketty jakautumaan kahteen jonoon sen mukaan, olitko aikeissa mennä armeijaan vai siviilipalvelukseen. Lopputuloksena oli, että vain yksi ihminen seiso ”sivari”-jonossa. Kyseinen tilanne oli hänen kannaltaan varmasti mitä ahdistavin, mutta äärimmäisen väärin myös niitä kohtaan, jotka olisivat halunneet mennä siviilipalvelukseen, mutta eivät sitä enemmistön hiljaisen painostuksen vuoksi halunneet tuoda julki.

Mielenkiintoista on myös se, että joskus tulee törmänneeksi kommentteihin, joiden keskeinen sisältö on suurin piirtein seuraavanlainen: ”Voisin muuten harkita siviilipalvelusta mutta kun se voi pilata loppuelämän”. Tämähän ei pidä paikkaansa. Valinta armeijan ja siviilipalveluksen välillä on jokaisen ihmisen oma henkilökohtainen ratkaisu, ja sen tiedustelu esimerkiksi työhaastattelussa on lain mukaan kielletty. Itse asiassa siviilipalveluksen suorittamisesta voi olla suunnatonta hyötyä työelämässä. Parhaimmassa tapauksessa voit löytää palveluspaikan itseäsi kiinnostavalta alalta ja saada näin vuoden verran työkokemusta samalla kun maksat ”valtionvelkasi”. Tai vaihtoehtoisesti voit hakea tulevaisuudellesi suuntaa ja kokeilla, onko jokin palveluspaikan tarjoama työ niin mielenkiintoista ja haastavaa, että sitä voisi harkita tekevänsä myöhemminkin. Kun ottaa huomioon nämä näkökohdat, ei voi kuin ihmetellä, miksi niin harva haluaa hyödyntää niitä.

Mikä siis neuvoksi? Miten saada yleinen ilmapiiri suopeammaksi siviilipalvelukselle ja ihmiset ymmärtämään, että myös se on oikeasti vaihtoehto? Siviilipalvelusta pitäisi alkaa kohtelevaan niin mediassa kuin valtion tasollakin tasavertaisena vaihtoehtona armeijan kanssa. Kuinka monta kertaa siviilipalvelus on mainittu esimerkiksi ajankohtaisohjelmissä positiivisessa yhteydessä? Kuinka paljon Suomen valtio on panostanut siviilipalvelusinformaation levittämiseen? Kuinka monessa kutsuntatilaisuudessa on puhuttu siviilipalveluksesta samaan sävyyn kuin asepalveluksesta? Jos siviilipalveluksen todellisista hyödyistä sekä sen merkittävydestä tietyille valtion ylläpitämiselle laitoksille keskusteltaisiin enemmän, voisi hyvin olla että ihmisten asenteet saataisiin vähitellen muuttumaan.

Turun Nummenmäen Apteekki
Nummisbackens Apotek

Klubissa kuultua

A-J Kakolan vankilan suihkutiloista: “Tuolla suihkussa haisi räiskaus.”

Eräs klubilainen Berliinin metrossa jäätyään paikatta: “Hyllykää te tytöt vaan penkeillänne, minä seison!”

Eero Jalava: “Näin unta, jossa seisottiin Berliinissä Seban ja Johanneksen kanssa ringissä ja kuunneltiin Rammsteinia ja kitattiin biseä.”

Kristian Manelius Posankasta: “Ridge Forresterin suunnittelema taideteos!”

Klubi on puhunut – oppiaineita koskevan palautekyselyn antia

Teksti: Piritta Jokelainen

P-klubi toteutti keväällä 2010 valtio-opin ja poliittisen historian oppiaineita koskevan palautekyselyn, jossa klubilaiset pääsivät kertomaan mielipiteensä niin oppiaineiden tiedotuksesta, opinnoista sekä uuden Poliitiikan tutkimuksen laitoksen luomisprosessista. Alla oleva juttu pyrkii tiivistämään kyselyn keskeiset tulokset - tulosten tilastollinen raportointi on löydettävissä P-klubin nettisivuilta.

Klubilaiset kokevat oppiaineiden käyttämistä tiedotuskanavista erityisesti nettisivut ja sähköpostilistat pääosin toimiviksi. Koulutuspoliittisen toiminnan kannalta erityisen positiivista on, että vastaajat kokevat opiskelijoilla olevan P-klubin kautta kohtalaisen hyvät vaikutusmahdollisuudet oppiaineissa tapahtuvaan päätöksentekoon. Vaikutusmahdollisuudet kokee erittäin hyväksi tai kohtalaisen hyväksi lähes 85 prosenttia vastanneista klubilaisista. Oppiaineiden ilmapiirin vaikutusta omiin opintoihinsa vastaajat arvioivat eri tavoin oppiaineesta riip-

puen. Poliittisessa historiassa suurin osa vastaajista koki oppiaineen ilmapiirin vaikuttavan opintoihinsa joko erittäin tai melko myönteisesti, kun taas valtio-opin opiskelijoista valtaosa koki vaikutuksen olevan joko melko myönteinen tai melko kielteinen. Kummassakin aineessa on vastaajien mukaan parantamisen varaa siinä, kuinka opintojen etenemisestä huolehditaan. Lähes 63 % vastaajista kokee, että opintojen edistymisestä huolehditaan näiden omassa pääaineessa joko kohtalaisen huonosti tai erittäin huonosti.

Vuodenvaihteessa tapahtunut laitosten yhdistyminen on kyselyn tekohetkelle koettu lähinnä hallinnolliseksi, eivätkä vastaajat ole nähneet yhteen laitokseen siirtymisen vaikutuksia arjessaan juuri lainkaan. Yhdistymiseen liittyvät odotukset liittyvät pitkälti kurssitarjontaan – yhteisiä erikoiskursseja toivotaan kautta linjan. Opetusmuotoina luennot, pienryhmäopetus ja seminaarit saivat eniten suosiota.

Säästetään edustuksen suhteellisuudesta!

Teksti: Juha Ylisalo

Suomen eduskuntaan on valittu 200 kansanedustajaa suhteellisilla vaaleilla aina vuoden 1906 eduskuntauudistuksesta asti. Jo silloin eduskunta todettiin suureksi verrattuna muiden Suomen kokoisten maiden parlamentteihin. Kuitenkin edustuksen suhteellisuutta pidettiin niin tärkeänä, että eduskunnasta tehtiin tarkoituksella verrattain monijäseninen.

Vuosina 1905–1906 toimineen eduskunnan uudistamiskomitean tiedossa oli hyvin, että mitä suurempi kansanedustuslaitos on, sitä useammilla aatesuuntauksilla on mahdollisuus saada kannatustaan vastaava osuus edustajanpaikoista. Tämä vaalimatemaattinen perusasia tuntuu sittemmin unohtuneen.

Toisinaan poliitikot ehdottavat kansanedustajien määrän karsimista säästösyistä. Todellinen tarkoitus lienee useimmiten kuitenkin poliittisten irtopisteiden kalastelu, eikä ehdotuksilla edes oleteta olevan mahdollisuuksia toteutua. Aihe on myös yleisönosastojen ja keskustelufoorumien vakioaiheita: saivatpa vallan- ja rahanahneet poliitikot ja puolueet nenilleen.

Jostain syystä usein myös oletetaan, että lainsäädäntötuotoksen laatu paranisi ja että pienempi edustajien joukko edustaisi kansalaismielipidettä nykyistä paremmin. Todennäköiset seuraukset eivät kuitenkaan olisi aivan tämän suuntaisia.

Suhteellisuus riippuu eduskunnan koosta

Vaalipiirikoko on tärkein vaalien suhteellisuuteen vaikuttava yksittäinen tekijä: mitä suuremmat vaalipiirit, sitä suhteellisempi paikkajakauma. Kansanedustuslaitoksen koko puolestaan määrää sen, miten monta paikkaa kuhunkin vaalipiiriin riittää. Kansanedustajien vähentämisen seurauksena vaalipiirikoko siis pienenisi ja vaalien suhteellisuus heikkenisi koko maassa.

Tämänkaltaisella tilanteella on taipumus suosia toisaalta suuria puolueita ja toisaalta sellaisia puolueita, joiden kan-

natus on maantieteellisesti keskittynyttä. Tällaiset puolueethan ovat vaalipiiritasolla suuria, vaikka niiden valtakunnallinen kannatus olisikin vaatimaton. Edellisen ehdon täyttävät Suomessa keskusta, kokoomus ja sosiaalidemokraatit, jälkimmäisen lähinnä ruotsalainen kansanpuolue.

Testataan oletusta vuoden 2007 eduskuntavaalien tulosten pohjalta. Tässä yhteydessä näppärä tunnusluku on hyötysuhde, joka saadaan yksinkertaisesti jakamalla puolueen paikkaosuus ääniosuudella. Jos tulos on suurempi kuin 1, puolue on yliedustettu, jos taas pienempi kuin 1, puolue on aliedustettu.

Puolueiden paikkamäärät, paikkaosuudet, ääniosuudet ja hyötysuhteet olivat nämä, kun Ahvenanmaan edustaja on laskettu Rkp:n edustajaksi eikä myöhempiä loikkauksia eduskuntaryhmien välillä ole huomioitu (taulukko 1).

Voidaan todeta, että juuri edellä mainitut neljä puoluetta ovat yliedustettuja, muut enemmän tai vähemmän aliedustettuja. Silmiinpistävää on, miten Rkp on saanut 10 paikkaa ja Kd vain 7, vaikka puolueiden äänimäärät ovat suunnilleen yhtä suuret.

Asioita kuitenkin monimutkaistavat vaaliliitot. Jos niitä ei huomioida, vaalitulos olisi seuraava (taulukko 2).

Vaaliliitot ovat siis aiheuttaneet ainoastaan kahden paikan siirtymisen puolueelta toiselle, joten vaaliliittojen huomiotta jättäminen lienee turvallinen ratkaisu jatkossakin. Tämä yksinkertaistaa sekä laskelmia että tulosten tulkintaa huomattavasti.

Aloitetaan karsiminen maltillisesti ja annetaan kenkää 25 edustajalle. Jäljelle jää 175 paikkaa, jotka allokoitetaan vaalipiireihin Haren–Niemeyerin menetelmällä. Kun oletetaan, että puolueiden äänimäärät pysyvät ennallaan, eduskunnan kokoonpano on tällainen (taulukko 3).

Absoluuttisesti vähennys puree voimakkaimmin kokoomukseen, mikä johtuu siitä, että puolue voitti viime vaaleissa useita ns. viimeisiä paikkoja eri vaalipiireissä. Puolueen yliedus-

Puolue	Paikkamäärä	Paikkaosuus	Aäniosuus	Hyötysuhde
Kesk	51	25,5 %	23,2 %	1,10
Kok	50	25,0 %	22,3 %	1,12
Sdp	45	22,5 %	21,5 %	1,05
Vas	17	8,5 %	8,9 %	0,96
Vihr	15	7,5 %	8,5 %	0,88
Kd	7	3,5 %	4,9 %	0,71
Rkp	10	5,0 %	4,6 %	1,09
Ps	5	2,5 %	4,1 %	0,61

Taulukko 1.

Puolue	Paikkamäärä	Paikkaosuus	Hyötysuhde
Kesk	48	27,4 %	1,18
Kok	43	24,6 %	1,10
Sdp	43	24,6 %	1,14
Vas	14	8,0 %	0,90
Vihr	10	5,7 %	0,67
Kd	5	2,9 %	0,58
Rkp	9	5,1 %	1,12
Ps	3	1,7 %	0,42

Taulukko 3.

Puolue	Paikkamäärä	Paikkaosuus	Hyötysuhde
Kesk	31	31,0 %	1,34
Kok	26	26,0 %	1,17
Sdp	26	26,0 %	1,21
Vas	6	6,0 %	0,67
Vihr	6	6,0 %	0,71
Kd	0	0,0 %	0,00
Rkp	4	4,0 %	0,87
Ps	1	1,0 %	0,24

Taulukko 5.

Puolue	Paikkamäärä	Paikkaosuus	Hyötysuhde
Kesk	52	26,0 %	1,12
Kok	50	25,0 %	1,12
Sdp	46	23,0 %	1,07
Vas	17	8,5 %	0,96
Vihr	14	7,0 %	0,82
Kd	7	3,5 %	0,71
Rkp	10	5,0 %	1,09
Ps	4	2,0 %	0,49

Taulukko 2.

Puolue	Paikkamäärä	Paikkaosuus	Hyötysuhde
Kesk	42	28,0 %	1,21
Kok	37	24,7 %	1,11
Sdp	40	26,7 %	1,24
Vas	10	6,7 %	0,75
Vihr	8	5,3 %	0,63
Kd	4	2,7 %	0,54
Rkp	8	5,3 %	1,16
Ps	1	0,7 %	0,16

Taulukko 4.

Puolue	Paikkamäärä	Paikkaosuus	Hyötysuhde
Kesk	17	34,0 %	1,47
Kok	12	24,0 %	1,08
Sdp	14	28,0 %	1,30
Vas	2	4,0 %	0,45
Vihr	2	4,0 %	0,47
Kd	0	0,0 %	0,00
Rkp	3	6,0 %	1,30
Ps	0	0,0 %	0,00

Taulukko 6.

tus väheneekin hieman. Keskustan, Sdp:n ja Rkp:n yliedustus kuitenkin vahvistuu, ja aliedustetut puolueet ovat entistäkin huonommassa asemassa.

Säästetään vielä 25 edustajan ja heidän avustajiensa palkat, jolloin eduskunnassa on 150 jäsentä. Eduskuntaryhmiin nämä jakautuvat seuraavasti (taulukko 4).

Sdp kasvaa paikkamäärällä mitaten kokoomusta suuremmaksi ja sen hyötysuhde on kaikkein suurin. Mielenkiintoista on, että jo 1970-luvulla tehdyissä vastaavissa laskelmissa juuri 150-jäseninen eduskunta todettiin Sdp:lle tässä mielessä optimaaliseksi. Muutoin yli- ja aliedustettujen puolueiden erot vahvistuvat entisestään. Perussuomalaisen ryhmäkokoukset muodostuvat hyvin yksimielisiksi, ja kristillisdemokraatit voivat kokoontua vaikka hississä.

Puolitetaan koko eduskunta, kun alkuun päästiin. Kansan pienoiskuvasta tulee tällainen (taulukko 5).

Kristillisdemokraatit eivät saa eduskuntaan enää ainutakaan edustajaa. Kolme suurinta puoluetta säilyvät yliedustettuina, ja keskusta ottaa takaisin paikkansa yliedustetuimpana puolueena. Kuitenkin Rkp:n hyötysuus on ensimmäistä kertaa pienempi kuin yksi.

Viisikymmentäkin edustajaa riittää mainiosti hallituksen esitysten hyväksymiseen. Täysistunnossa debattia virittelevät tällaiset osapuolet (taulukko 6).

Perussuomalaisetkin joutuvat nyt tyytymään ulkoparlamentaariseen vaikuttamiseen. Vasemmistoliiton ja vihreiden kohdalla pitäisi puhua pikemminkin eduskuntapareista kuin -ryhmistä, eikä niiden paikkaosuus ole puoltakaan ääniosuudesta. Toisaalta Sdp kasvaa jälleen kokoomusta suuremmaksi, ja Rkp nauttii uudelleen yliedustuksesta.

Ketä pienempi eduskunta hyödyttäisi?

Jos siis jonkun kannattaisi ajaa eduskunnan pienentämistä, niin

Vaalipiirikoko on tärkein vaalien suhteellisuuteen vaikuttava yksittäinen tekijä: mitä suuremmat vaalipiirit, sitä suhteellisempi paikakajakauma. Kansanedustuslaitoksen koko puolestaan määrää sen, miten monta paikkaa kuhunkin vaalipiiriin riittää. Kansanedustajien vähentämisen seurauksena vaalipiirikoko siis pienenesi ja vaalien suhteellisuus heikkenesi koko maassa

kolmen suurimman puolueen ja Rkp:n. Muut pienpuolueet ja mahdolliset uudet haastajat saataisiin pelattua siististi ulos ilman äänikynnyksiä. Tosielämässä muutokset sitä paitsi olisivat luultavasti vielä dramaattisempia, sillä pieniä puolueita ei kannattaisi alun pitäenkään äänestää niiden olemattomien menestysmahdollisuuksien takia.

Tätä psykologista vaikutusta ei todennäköisesti poistaisi edes ehdotettu vaalituloksen laskeminen valtakunnallisten äänijakaumien pohjalta. Esitettyssä järjestelmässä ehdokasasettelu ja äänestäminen tapahtuisivat nimittäin edelleen nykyisissä vaalipiireissä, jotka kansanedustajien määrää karsittaessa tulisivat entistä pienemmiksi.

Maahanmuuttokriitikot haukkuvat väärää puuta

Teksti: Deniz Kacar

Kuva: Sebastian Koskinen

“

Työläisten ja köyhien on hyödytöntä kiistellä ja potkia toisiaan laidan yli, kun laiva on joka tapauksessa uppoamassa. Sen sijaan kritiikki tulisi kohdistaa yhteiseen vihollisemme ja ahdinkomme ensisijaiseen syyhyn, markkinatalouteen, ja ymmärtää, että kulttuurisiakin eroja erottavampaa on edelleen luokka, eikä järjestelmämme todellinen välistävetäjä ole koskaan ollut maahanmuuttaja, vaan kapitalisti.

Yleiseurooppalaisen trendin mukaisesti Ruotsin parlamenttivaalien suhteellinen voittaja oli maahanmuuttokriitillä ratsastanut, rasistisena pidetyn Bevara Sverige svenskt -liikkeen pohjalta rakentunut Ruotsidemokraatit 20:llä parlamentti-paikalla. Samaa lienee syytä odottaa myös Suomen vaaleissa, joskin meillä maahanmuuttokriitikki kanavoitunee pääasiassa Perussuomalaisiin, joka ei myöskään ole täysin vailla linkkejä fasismiin: Esimerkiksi ”nuivan vaalimanifestinkin” allekirjoittanut varakansanedustaja Teemu Lahtinen on 1990-luvulla vaikuttanut uudelleen perustetussa Isänmaallisessa Kansanliikkeessä ja Sinimustissa[1]; lisäksi useat puolueen jäsenet kuuluvat Lahtisen tapaan myös toisinaan melko aiheellisesti kiihkonationalistiseksi tulkittuun – joskin viime vuosina julkisuuskuvansa kiillottaneeseen - Suomen Sisuun. Tämä, eikä pelkkä maahanmuuttokriitikki, ei tietenkään leimaa puoluetta äärioikeistolaiseksi, mutta kun tarkastelemme vaikkapa Ruotsidemokraatteja, Unkarin Jobbikia, Itävallan FPÖ:tä, Italian Lega Nordia tai Ranskan Front Nationalea, näyttäisi Perussuomalaiset jäävän tässä suhteessa lajissaan merkillisen yksinäiseksi.

Vasemmistolaisuuskin on muuttunut oleellisesti sitten sotien, eikä äärioikeistonkaan siten tarvitse nykypäivänä muistuttaa esimerkiksi kansallissosialisteja. Maahanmuuttokriitikkiä ei silti tule ymmärtää ainoastaan äärioikeistolaisena ilmiönä, sillä Perussuomalaiset on ominut kasvaneen kannatuksensa pitkälti vasemmistopuolueilta, ja suuret puolueet oikealta vasemmalta ovat myös alkaneet tiukentaa maahanmuutonäkemyksiään. Esimerkiksi SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja Eero Heinäluoman mukaan ulkomaalaisen työvoiman lisäämiselle ei ole edellytyksiä ensi vaalikaudella, koska maassa on jo 300 000 työtöntä[2].

On totta, että juuri maahanmuuttokriitikoiden peräänkuuluttama työperäinen maahanmuutto kasvattaa Suomen työtä tekevää luokkaa ja kallistaa siten työmarkkinoita työnantajapuolelle alemman luokan kustannuksella, mutta tässä on myös nähtävä metsä puilta: se, että maahanmuutto kärjistää työmarkkinaosapuolten suhteita, ei ole ensisijaisesti maahanmuuttajien, vaan juuri työmarkkinoiden itsensä ja työn tavaraluonteen vika, ja onkin SDP:lle kuvaavaa, että tällainen yksi sosialistisen teorian kulmakivi on unohdettu näinkin räikeästi helppojen äänten toivossa. Vastaavasti tässä porvaristolle edullisessa työmarkkinakontekstissa on myös paremmin ym-

märrettävissä, miksi Jyrki Kataisen mukaan taas ”tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa”[3].

Laajemmin ajateltuna kapitalistinen maailmanjärjestys onkin se nimenomainen viitekehys, johon maahanmuutto ongelmien tulisi asettaa, mutta jossa kritiikot eivät sitä kuitenkaan suostu näkemään, kuten käy ilmi 13:n kärkkäimmän perussuomalaisen maahanmuuttokriitikon allekirjoittamasta ”nuivassa vaalimanifestista”.

Nuivassa vaalimanifestissakin maahanmuuttokriitikkiin tuntuivat toistuvasti liittyvän erilaiset kaksoisstandardit: kriitikoiden keskuudessa Islamia pidetään kammutuksena juuri sen suhtautumisesta ihmisoikeuksiin, mutta siltikään ulkomaalaisrikollisten karkottamisesta maasta ”riippumatta siitä, millaiset olosuhteet alkuperämaassa vallitsevat”[4] ei nähdä mitään moraalisesti arveluttavaa. Maahanmuuttokriitikin Taj Mahalissa, Homma-foorumilla, on myös usein toisteltu, että pakolaisia tulisi ensisijaisesti auttaa kotimaassaan, eikä Suomen sosiaalitoimiston luukulla[5], mutta silti harvat maahanmuuttokriitikot ovat esittäneet kehitysavun nostamista. Päin vastoin: nuivassa vaalimanifestissa ehdotetaan jopa kehitysavun lakkauttamista nyky muodossaan kokonaan, sillä Suomi ”ei ole eettinen globaali toimija”. Myös apulaispuoluesihteerin Vesa-Matti Saarakkalan mukaan Perussuomalaiset aloittaisi hallitukseen päästyään leikkaukset juurikin kehitysavusta[6].

Ymmärtääksemme vaatimuksen älyvapauden, voimme tarkastella hieman esimerkiksi Somalian taloudellista historiaa. Somalia oli ruoantuotannossaan käytännöllisesti katsoen omarainen 1970-luvulle asti, jolloin Kansainvälinen valuuttarahasto alkoi hiljalleen vaatia Somalialta vapaakauppaan suuntaavia uudistuksia, kuten viljamarkkinoiden vapauttamista, tiukkoja leikkauksia, vientihedelmien viljelyn lisäämistä ja eläinlääkäreiden yksityistämistä, jotta maa voisi maksaa velkansa Pariisin klubille ja IMF:lle itselleen[7]. Tämä romahdutti sekä somalialaisen maa- että karjatalouden ja aiheutti ennennäkemättömän nälänhädän. Somalialaisen karjan vienti Lähi-itään tyrehtyi, ja tämän aukon täyttivät kernaasti eurooppalaiset lihantuottajat.

Totuus on, että myös Suomi hyötyy kohtuuttomasti sekä suoraan että epäsuorasti kolmannen maailman alisteisesta tilasta, jota se myös ylläpitää. Maaksi, joka ”ei ole eettinen globaali toimija”, on meillä melko paljon otsaa istua sekä Pariisin klubin että IMF:n jäsenenä vastaanottavassa päässä kehi-

tysmaavelkoja, ja syyllistää sitten rosvoamiamme kansoja siitä, että nämä tahtovat päästä länsimaihin nauttimaan riistonsa hedelmistä. Samalla kun klassinen luokkajako hämärtyy toimihenkilöistyvässä Euroopassa, kirkastuu se eri maanosien välillä: pääsääntöisesti alkutuotanto tapahtuu kehitysmaissa (kuitenkin länsimaiden kontrollissa) ja palveluntuotanto teollisuusmaissa. Tämä asiointila taas tahdotaan säilyttää tekemällä Euroopasta linnake ja kolmannesta maailmasta yksi, suuri, edullinen työläis-reservi.

Kun emme voi päättää, syntykö varakkaaseen länteen vaiko rutiköyhään kolmanteen maailmaan, tulisi meillä olla edes oikeus muuttaa. Erityisen häiritsevää on, että EU:n sisällä tämä oikeus on kyllä sallittu tavaroille, palveluille ja valuutalle, mutta esimerkiksi Romanian kerjäläisiltä se tahdotaan kiistää – tavaroilla on siis heitä enemmän ihmisarvoa. Ihmisarvoa ei tule myöskään määrätä koulutustaso: on ilmeisen epäeettistä syrjiä turvapaikanhakijoita ja "elintasopakolaisia" sen mukaan, osaatko nämä lukea vai eivät, varsinkin kun heidän lukutaidottomuutensa on pitkälti omaa syytämme.

Työläisten ja köyhien on hyödytöntä kiistellä ja potkia toisiaan laidan yli, kun laiva on joka tapauksessa uppoamassa. Sen sijaan kritiikki tulisi kohdistaa yhteiseen vihollisemme ja ahdinkomme ensisijaiseen syyhyn, markkinatalouteen, ja ymmärtää, että kulttuurisiakin eroja erottavampaa on edelleen luokka, eikä järjestelmämme todellinen välistävetäjä ole koskaan ollut maahanmuuttaja, vaan kapitalisti.

**INDOVINA
CHI È L'ULTIMO?**

**PER I DIRITTI SU:
CASA, LAVORO E SANITA'**

www.leganordpiemonte.org

**ELEZIONI REGIONALI
VOTA LEGA NORD**

Odotettavissa yllätykselliset asiavaalit

Teksti: Lassi Vainio

Syyskuun alussa Publicumilla todistettiin mielenkiintoista vierailuluentoa, kun Seppo Kääriäinen (kesk), Ilkka Kanerva (kok), ja Ari Korhonen (sd) pohtivat Suomen politiikan nykytilaa ja ensi kevään eduskuntavaalien asetelmia. Poliitikan ammattilaiset peräänkuuluttivat asiakysymyksiä vaaliteemoiksi.

8. syyskuuta järjestetty poliittinen tilannekatsaus oli avaus poliittisen historian Poliitikka, valta ja yhteiskunta Suomessa – johdantokurssille. Nimekkäiden ammattipoliitikkojen johdosta yleisöä oli paikalla tavallista enemmän. Huolimatta siitä, että Korhonen havaitsi salissa myös median edustajia ja vitsaili suoran puheen johtavan ”isompiin otsikoihin, vähempiin kaverihin”, esittivät poliitikot kantansa enempiä kiertelemättä. Eri-tyisen huomiota herättäviä avauksia ei tosin kuultu.

Asiakysymykset kunniaan

Kaikki kolme puhujaa olivat yhtä mieltä siitä, että asiakysymykset tulisi palauttaa henkilöityneeseen ja viihteellistyneeseen vaalitaisteluun. Kanerva korosti, että puolueiden tehtävä on luoda kansalaisille vaihtoehtoja tuomalla rohkeasti esiin yhteiskunnallisia ongelmia koskevat näkemyksensä. Hän piti huolestuttavana kehitystä, jossa puolueet rakentavat vaaliteemojaan yhä useammin puhtaasti kansalaisille tekemiensä kyselytutkimusten perusteella.

Korhonen totesi, että politiikassa on tapahtunut siirtymä asiavaaleista ”fiilisvaaleihin”. Kääriäinen teki puolestaan käsitteellisen erottelun ”lompakkopolitiikan” ja ”sydämen politiikan” välille. ”Lompakkopolitiikalla” hän viittasi siihen, että valtiontalouden tasapainottaminen on välttämätöntä kahden seuraavan vaalikauden aikana – hallituspohjasta riippumatta.

Valtion velkaantumisen ja Hetemäen verotyöryhmän raportin valmistuminen vuoden loppuun mennessä ovat kieltämättä tekijöitä, jotka ovat omiaan nostamaan ”kovat” talouskysymykset keskeisiksi vaaliteemoiksi. Silti on kyseenalaista, kuinka valmiita puolueet ovat ottamaan kantaa leikkauslistojen tai veronkorotusten kaltaisiin ikäviin ratkaisuihin vaalien alla.

Onko vaaleilla mitään merkitystä?

Puheenvuoroissa nousi esille myös kysymys: Mikä on vaalien merkitys, eli kuinka hyvin vaalitulokset toteutuu hallituspohjaksi ja toteutettavaksi politiikaksi? Kanerva suhtautui ongel-

Suurimmasta yksittäisestä puhujia mietyttävästä poliittisesta voimasta ei jäänyt epäselvyyttä: Timo Soinin perussuomalaiset huomioidaan kautta puoluekentän.

maan optimistisesti. Hänen mielestään Suomen demokratian kehitys on kulkenut suuntaan, jossa vaaleilla on kasvava merkitys. Näkemystään hän perusteli viittaamalla presidentti Kekosen kauteen, jolloin kokoomusta ei pitkään aikaan pidetty hallituskelpoisena vaalituloksista riippumatta. 1980-luvulla asetelma murtui. Sen jälkeen Kanerva näki kansan aidosti valinneen hallituskoalition pohjaksi kerrallaan kaksi kolmesta suuresta puolueesta.

Korhonen nosti esille tilanteen, jossa kolmen suuren väliset paikkaerot ovat hyvin pieniä. Tällöin vaalitulokset jäävät tulkinanvaraiseksi ja puolueiden ohjelmallinen läheisyys sekä tilannekohtaiset kompromissit vaikuttavat hallituskoalition muotoutumiseen vaalitulosta enemmän.

Populismi pohdituttaa

Suurimmasta yksittäisestä puhujia mietyttävästä poliittisesta voimasta ei jäänyt epäselvyyttä: Timo Soinin perussuomalaiset huomioidaan kautta puoluekentän.

Kanerva toivoi, ettei huomio keskity vaaleissa liikaa pieniin puolueisiin, vaan pääpuolueiden suuria linjoja käsittelevät agendat nousevat esiin. Sanomatta suoraan hän näytti erottelevan mielestään merkittävät talous- ja ulkopolitiittiset kysymykset vähämerkityksisemmistä asiakokonaisuuksista, joilla kalastellaan populistisesti ääniä.

Korhonen piti perussuomalaisten nousua ehkä tärkeimpänä poliittisen kentän muutoksena viime vaalikauden aikana ja eräänä tärkeimmistä osatekijöistä sosialidemokratian kannatuksen laskulle.

Kääriäinen totesi hedelmällisintä olevan suhtautua populismiin arvoneutraalina käsitteenä, joka ei ole sinänsä hyvä tai paha. Populististen puolueiden nousu on tosiasia, joka perinteisten puolueiden on pakko ottaa huomioon.

Yllätykset eivät yllätä

Yhtä kaikki, ensi kevään vaalit ovat muodostumassa erittäin mielenkiintoisiksi. Kanervan mielestä gallupien pohjalta ei voi näin aikaisessa vaiheessa tehdä juuri mitään päätelmiä vaalituloksesta. Samoilla linjoilla oli Korhonen, joka totesi yllätyksen mahdollisuuden olevan aina läsnä. Esimerkkeinä viime vuosilta hän mainitsi "Irak-gate"-tapauksen sekä viime vaalien alla kuuhuntaa herättäneen SAK:n mainoksen.

Uskaliaammin vaalitulosta arvioi Kääriäinen. Kanerva vitsailikin varapuhemiehen napanneen tuloksen takataskustaan. Kääriäinen vaikutti olevan melko varma siitä, että porvaririntama jatkaa hallitusyhteistyötä vaalien jälkeen. Olennaisena kysymyksenä hän piti sitä, siirtyykö keskusta-oikeistolaisen politiikan painopiste ja johtoasema keskustalta kokoomukselle.

Vaalituloksen ennustamisen mahdollisuutta lukuun ottamatta puhujat olivat suhteellisen yksimielisiä käsittelemisään aiheissa. Luentosalissa kipinät eivät juuri sinkoilleet, joskin tilaisuuden lopussa hallituspuolueiden edustajat harrastivat keskenään pientä nokittelua. Viitaten Kääriäisen taannoiseen pääministerille suuntaamaan kehotukseen ottaa etäisyyttä kokoomukseen Kanerva varoitteli, että "venettä ei keikuteta vain yhdeltä laidalta".

Opiskelijan näkökulmasta luento oli tilaisuus kuulla eturivin poliitikkojen tavanomaista poliittista retoriikkaa analyttisempää pohdintaa ja saada kriittistä ajateltavaa eduskuntavaaleja silmällä pitäen. Poliittinen puhe on silti aina poliittista – mitään erityisen uutta tai yllättävää puhujilla ei ollut tarjota.

Havaintoja fuksisitsien jälkimainingeissa

Omalla tavallaan on ihme, että olin raportoimassa poliittista tilannekatsausta paikan päällä. Edellisiltana tutustuin muiden P-klubin fuksien tavoin ensi kertaa sitsaamisen jaloon taitoon, ja olo oli aamulla sen mukainen. Oman haasteensa tuotti myös se, että heräsin noin tuntia ennen tilaisuuden alkua jostain aivan muualta kuin omasta yksiöstäni.

Onnekseni sain huomata, etten ollut luentosalissa ainoa juhlinnan negatiivisia ulkoisvaikutuksia poteva. Muun kansan sekaan P-Klubin urheita mutta kalpeita fukseja oli raahautunut kiitettävä määrä, parikymmentä.

Sekava olotila tuotti luennon edetessä harhaisen valaistumisen: olinko kenties tavoittanut jotain olennaista yliopisto-opiskelun vielä niin etäiseksi jääneestä substanssista? Sisäistettyäni vain muutamia tunteja aikaisemmin käytännön kautta professori Vogtin YYA-Walpossa lanseeraaman termin karnevalistinen juhlinta™, otin nyt osaa virikkeelliseen luentotilaisuuteen.

Barbarisuus ja sivistyneisyys, työnteko ja hauskanpito, olivat lyöneet kättä. Uusi yhteisö, johon olen vauhdilla sosiaalistumassa – P-Klubi ja erityisesti oman vuosikurssini kanssaopiskelijat – olivat läsnä.

Tuskin olin ainoa, joka ajatteli: tästä on hyvä jatkaa. Ihan niitä opintojakin, ei vain juhlintaa.

vasemmistonuoret
kaduilla ja kabineteissa

ainua tarvitaan, sillä
on hyvä maailma
mahdollinen

vs-vanu.fi vasemmistonuoret.fi

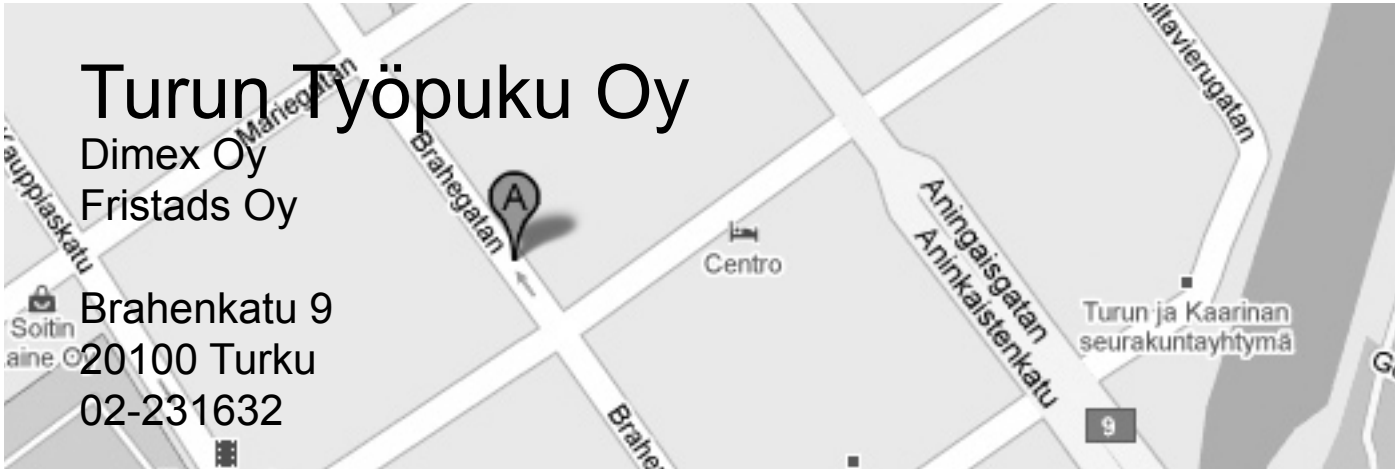
Erikokoisia juhlahuoneistoja
Ei erillistä tilavuokraa
Erinomainen ruoka
Perhejuhlat, kokoukset, yritysjuhlat,
karonkat, sauna

**Herkullista ja edullista iltapalaa sitseihin
ja muihin opiskelijatilaisuuksiin.
Ruokalistamme löytyvät kotisivuiltamme.**

Puh. 2511122, 0400-487167

turun.upseerikerho@kolumbus.fi
www.turunupseerikerho.fi

TURUN UPSEERIKERHO r.y.
tilausravintola

Turun Työpuku Oy
Dimex Oy
Fristads Oy

Brahenkatu 9
20100 Turku
02-231632

TERVETULO A KOTIIN!

Ensimmäinen oma koti on omiaan nostamaan hymyn huulille. Siihen onkin syytä, mikäli uusi kotisi sattuu olemaan vuokraltaan edullinen, mutta varustelultaan varsin mainio. Sellaisia löytyy meiltä, TYSiltä.

Meillä vuokraan nimittäin kuuluu aina sekä sähkö, vesi, lämmitys että nopea laajakalsta. Huoltomiekin on vain sähköpostin päässä. Ja tiesithän, että uudet opiskelijat ovat etusijalla, kun jaamme syksyllä vapautuvia asuntoja.

Tule äkkiä kotiin sieltä! Osoite on www.tys.fi.

TURUN YLIOPPILASKYLÄSÄÄTIÖ
Asuntoja opiskelijoille.

BOUQUINE
Minne
Minnan Ateljeesta Ihanat juhlapuvut mittatilauksena!
Myös iltapukujen muodistusta.

JUHLAPUVUT

VINTAGEVAATTEET

SUUNNITTELU

MITTATILAUS

KASKENKATU 2, TURKU
PUH 050 5166124

INFO@BOUQUINEMINNE.COM
WWW.BOUQUINEMINNE.COM

Täyden Palvelun Pyöräkauppa koko perheelle!

Parhaat merkit
Paras valikoima
Paras koeajopaikka
Paras palvelu
Parhaat vaihtopyörät

Huolto
Korjaus
Varaosat
Rollaattorit
Kuntovälineet

NUMMEN & PYÖRÄ

Puh. 0207 689 200

BIKEPILOT

www.nummenpyora.fi

Hämeentie 44
20540 Turku

Taistelu tutkimus- ja korkeakoulupolitiikasta 1970-luvulla

Teksti: Ville Okkonen

Kuva: Sebastian Koskinen

Korkeakoulu- ja tiedepoliittisissa kumouksissa sekä perustavanlaatuisissa reformeissa yliopistojen sisäisten ja ulkoisten tehtävien sekä tutkimuksen vapauden merkitys tulevat osaksi poliittista määrittelyprosessia. Tästä on runsaasti esimerkkejä lähihistoriasta, josta on mahdollista hakea näköaloja nykyiseen korkeakoulu- ja tiedepoliittiseen keskusteluun – tai taisteluun. Tämä essee tarkastelee 1970-luvun korkeakoulu- ja tiedepoliittisen kamppailun pääpiirteitä aikalaiskontekstiaan vasten. Tarkoituksena on valottaa sekä konfliktiosapuolten näkemyksiä ja toimintaa että kyseisen epookin historiallisia juuria.

Suomalainen yhteiskunta kävi läpi nopean murroksen 1960-luvun lopulla. Tuon murroksen näkyviä ilmiöitä olivat henkisen ilmapiirin vapautuminen, elinkeinorakenteen muutos ja SKDL:n hallituspaitsion päättyminen. Vuosikymmenen loppu merkitsee myös aikaa, jolloin rauhanliike jakautui poliittis-filosofisiin kiistoihin, SKP:n fraktioituminen syveni puhejohtajuuskiistoista saarislaiseen ja sinisälolaiseen leiriin sekä SDP vasemmistolaisuuteen. Uusi sukupolvi marssi kansainvälisten tunnusten alla. Joukkotiedotus välitti nuorille avainkokemusta poliittisista kriiseistä, kuilusta rikkaiden ja köyhien välillä ja sotien aiheuttamasta vastenmielisestä hävityksestä ympäri maailmaa. Toisen maailmansodan läheisyys ilmeni henkisessä ja aineellisessa kulttuuriperinnössä, ja kylmän sodan järjestelmäantagonismi oli kireimmillään. – Sotien jälkeisen sukupolvien avainkokemuksia muotoilivat suhtautuminen ympäröivään muutokseen ja toisen maailmansodan historian rattaita liikuttaneiden tapahtumien käsittely. Ulkoisista tapahtumista riippumatta ehkä perustavin murros Suomessa liittyi kuitenkin yhteiskuntarakenteen modernisoitumisen mahdollistamaan sosiaaliseen liikkuvuuteen eli niin kutsutun säätykierron lisääntymiseen. Tämän seurauksena mahdollisuus nousta oppineistoon, hallintoon ja politiikkaan kytkeytyi yksilön perhetaustan lisäksi koulutusponnistuksiin ja omiin ansioihin.

Yhteiskunnan rakennemuutos merkitsi keskushallinnon kasvua ja yhteiskuntapolitiikan sitomista uudella tavalla tieteelliseen tutkimukseen. Suunnittelun ja tieteellisen tutkimuksen yhdistämisen osaksi yhteiskuntapolitiikkaa laittoi alulle 1950-luvulla toiminut valtakunnan suunnittelukomitea, jonka keskeinen vaikuttaja oli Johannes Virolainen.¹ Lisäksi Suomen ulkopuolisilla korkeakoulu- ja tiedepoliittisilla trendeillä oli välitön vaikutus suomalaiseen käytäntöön. Keskeinen vaikutin 1970-luvun osalta oli Harvardin yliopiston professori Dean Harvey Brooksia johtama OECD-työryhmän arvio tiedepoliitikasta. Brooksia raportti Science, Growth and Society valmistui vuonna 1971 viitoittaen tietä kohti radikaalia rationalismia eli uskoa suunnittelun ja tieteiden mahdollisuuksiin.² Joka tapauksessa valtion ja tiedepoliitiikan uudenlainen kytkös oli alkanut jo aiemmin, mutta näkyväksi se tuli 1970-luvulla. Valtio oli aikaisemminkin pyrkinyt vaikuttamaan tutkimukseen³, mutta 1960-luvun lopulta lähtien avoin politiikka oli yhteiskunnallisten valtasuhteiden muututtua näkyvämmiin läsnä. 1970-luvun tie-

“

Suomalainen vasemmisto ei suinkaan vastustanut porvaristoa siksi, että se olisi ollut Neuvostoliiton vastavoima. Sosialististen ihanteiden varassa oli vaikea rakentaa Suomea niiden kanssa, jotka olivat puolustaneet Persian shaahia, Vietnamin sotaa ja Etelä-Afrikan apartheidia.

depolitiikan peruslinjaksi muodostui näkemys, että tutkimus oli johdettava yhteiskunnallisista kysymyksistä.⁴ – Nämä kysymykset ymmärrettiin eri tavoin oikeistossa ja vasemmistossa.

Tieteen ja korkeakoulupolitiikan politisoitumista on selitetty muun muassa oppineiston sosiaalisen taustan muutoksilla, sukupolvikonfliktilla ja valtarakenteiden murroksella. Korkeakoulutuksen dramaattista muutosta voidaan hahmottaa esimerkiksi seuraavilla luvuilla: lukuvuodesta 1950–1951 lukuvuoteen 1979–1980 tiedekorkeakoulujen määrä nousi 11:sta 18:aan. Lisäksi 1950- ja 1960-luvulla korkeakouluopiskelijoiden määrä yhteensä nelinkertaistui.⁵ 1970-luvun alussa korkeakouluihin valikoitunut nuoriso oli seurannut aitiopaikalta yhteiskunnan muuttumista ja Euroopan hullua vuotta.⁶ Poliittisen historian professori Kimmo Rentola on tulkinut, että oppikoulun isänmaalliset ja moraaliset arvot kriisiytyivät yhteiskunnan modernisoituessa ja television välittäessä kuvaa maailmasta.⁷ Ja tämä välittyi myös korkeakouluun ja tutkimukseen: 1970-luvun alussa uusvasemmisto ei kytkenyt tutkimuspolitiikkaa pelkästään talouden kasvattamiseen vaan pyrkimykseen maailman epäkohtien korjaamiseksi. Professorikeskeinen ja konservatiivinen yliopistotraditio oli vaikeasti sovitettavissa uudenlaisiin tunnuksiin. Oikeistolaisen professorikunnan vaikutusvalta siirtyi opetusministeriön ohjaamaan tiede- ja korkeakoulupolitiikan alle.

Yhteiskunnan rakennemuutoksen ja politisoitumisen näkyviä ilmiöitä olivat taistelu Yleisradiosta, peruskoulu-uudistuksesta, oikeuslaitoksesta ja terveydenhuollosta.⁸ Opiskelijapolitiikassa uudenlainen osallistuminen oli alkanut jo syksyllä

1969 mies ja ääni -liikehdinnän myötä. Poliittisten tunnusten mukaisesti uusvasemmisto pyrki demokratisoimaan yliopistojen hallintoa ja työelämää. Koska professorikunnalla oli vaikeuksia luottaa opetusministeriön asiantuntemukseen, alkoi kiivas kalabaliikki mahdollisista motiiveista suunnata koulutusta ja tutkimusta yhteiskuntajärjestystä vastaan. Vuoden 1966 eduskuntavaalien jälkeen porvarillinen yhteisrintama oli menettänyt vaikutusvaltansa nimityspoliitikassa, ja takaisku merkitsi perinteisten valtaklikkien heikkenemistä. Yhteiskunnallisesti merkittävät kysymykset, joihin tutkimusta tuli ohjata, määriteltiin poliittisesti. Näitä olivat esimerkiksi uudet julkisen sektorin hyvinvointitehtävät ja väestön tarpeiden palveleminen.⁹

1970-luvun uudistusmielisiä yhteiskuntapolitiikkaa tuki talouden kasvu. Näkyvästi esillä olleita korkeakoulupoliittisia kysymyksiä olivat yksityisten yliopistojen valtiollistaminen ja valtionyliopistojen hallinnonuudistus. Lisäksi vasemmistorintaman tavoitteena oli löytää keinoja yksityisten tutkimusinvestointien sitomiseksi valtion tiedepolitiikkaan.¹⁰ Opetusministeriön vallan kasvu lujitti valtion otetta tutkimuspolitiikasta. Tämä näkyi esimerkiksi tärkeimmän tieteen hallintoelimen, Suomen Akatemian, virkojen täytössä, toimikuntien nimityksissä ja varainkäytössä.¹¹ Vuosina 1973–1977 oikeisto ja vasemmisto kävivät sekä julkista että kulisientakaista valtataistelua Akatemiasta. Oikeisto oli huolissaan tutkimusresurssien haaskaamisesta. Lisäksi yliopistojen poliittisuus – toisin sanoen poliittisen homogeenisuuden lakkaaminen – oli konservatiiviselle oppisäädyllä vieras ilmiö. Sen hämmennystä radikaalia rationalismia kohtaan ei luultavasti vähentänyt se, että vuonna 1972 SDP muotoili tiedepoliittisen ohjelmansa demokraattisen sosialismin edistämisen periaat-

teille.¹² Sosialistisen Opiskelijaliiton vuonna 1973 hyväksymä tiedepoliittinen ohjelma perustui tunnukselle ”Tieteen ja demokratian puolesta imperialismia vastaan”.

On historian ironiaa, että huomaamattomat ilmiöt osittautuvat jälkikäteen vedenjakajiksi. Tällaisiksi ne eivät suinkaan syntyessään tule vaan myöhemmin tehdään. Vedenjakajaksi voidaan myös ymmärtää vuoden 1970 eduskuntavaalien jälkeinen huomaamaton siirtymä oikealle. Tuolloin SKDL:n kannatus jäi pysyvästi 20 % alapuolelle. Ajan henkeen kuului jatkuva aikalaisanalyysi sekä oikeistossa että vasemmistossa. Radikaalin tutkija- ja opiskelijaliikkeen tehtävänä oli artikuloida työväenluokan joukkovoima osaksi yhteiskuntapolitiikkaa ja luokkataistelua. Juuri aikalaisanalyysit tarjoavat mielenkiintoisen näkökulman korkeakoulu- ja tiedepolitiikan kamppailuihin. Ennen mies ja ääni -liikehdinnän uutta nousua Antti Kasvio kirjoitti teoksessa Johdatus uuteen yliopistoon huomioita vuoden 1970 tilanteesta:

”Uudessa eduskunnassa on porvareilla enemmistö, hallituksessa samoin. Opetusministerin paikalla istuu kasvoton liberaali, virkamiestasolla tehdään jatkuvaa valmistelutyötä. Mutta toisaalta yliopistoissa tietoisuus on levinnyt, ja aikaisemmin heterogeeninen opiskelijajoukko on alkanut järjestäytyä. On ilmeistä, että taistelu hallinnonuudistuksesta tullaan käymään eri rintamilla kuin ennen pahimman taantumuksen jäätyä selvästi häviölle; on myös ilmeistä, että molemmiin puolin tiedostetaan paremmin uudistuksen merkitys. Siksi on odotettavissa etnisiä paljon ankarampi poliittinen taistelu, jossa ainoastaan opiskelijoiden ja työväenpuolueiden yhteinen toiminta voi murtaa pääoman vastustuksen ja luoda edellytyksen korkeakoulujen hallinnon uudistamiselle demokraattiseen suuntaan.”¹³

Keväällä 1970 mies ja ääni -taistelun ensimmäinen vaihe oli päättynyt opiskelijoiden tappioon. Mauno Koiviston hallituksen opetusministeri Virolainen oli aluksi ilmaissut tuensa liikehdinnälle. Seuraavaan kamppailuun oli siis valmistauduttava. Opiskelijaradikaali Kari Toikka tulkitse aikalaisanalyysissään kapitalismin kehityksen sitovan korkeimman opetuksen ja tutkimuksen valtiomonopolistiseen kapitalismiin:

”Yhteiskunnan ja valtion kietoutumisen seurauksia ei yliopisto yhtä vähän kuin muutkaan instituutiot ole voinut välttää. Mutta juuri yliopiston kohdalla ne ovat erityisen voimakkaita. Monopolisoitumisen rinnakkaisilmiö, tieteen muuttumisen tärkeäksi tuotantovoimaksi ja siitä seurannut tutkimuksen ja tieteellisesti koulutetun työvoiman tarpeen räjähdysmäinen kasvu on viime aikoina tehnyt yliopistostakin taloudellisen kehityksen kannalta korvaamattoman laitoksen, josta monopolien voitot ovat tulevaisuudessa entistä enemmän riippuvaisia.”¹⁴

Toikka katsoi kapitalistisen koulutusfunktionalismin vaihtoehdoksi käytännöllis-kriittisen opiskelun, joka voisi lisätä opiskelijoiden edellytyksiä ymmärtää työn ja koulutuksen suhde osana yhteiskunnan perusdynamikkaa ja arvostella sen oikeutusta.¹⁵ Toikka ymmärsi, että tieteen tuli olla sidottu yhteiskunnalliseen toimintaan, jotta tutkimus ja korkein opetus eivät jäisi harvojen etuoikeudeksi. Koska tieteen vapauden vaatimusta ei Toikan mukaan voitu irrottaa autonomian edellytysten turvaamiseen tähtäävästä intressistä, vasemmiston tehtävänä oli tukea demokraattista korkeakoulupolitiikkaa, joka mahdollistaisi tieteellisen vapauden yhteiskunnallisten edellytysten luomisen.¹⁶ Samoin ajatteli myöhemmin merkittävän uran historian-tutkijana tehnyt Matti Viikari. Hänen mukaansa positivistiselle yhteiskuntatieteelle oli etsittävä älyllistä vaihtoehtoa. Viikarille sellaista oli marxilainen yhteiskuntatiede, mikä edesauttaa tietoista yhteiskunnan muuttamista.¹⁷ Positivistinen yhteiskunta-

“

Syyskuussa 1975 VKTS aloitti tiedotuskampanjan maan koulutuspoliittisista tulevaisuudennäkymistä. Tiedotuksen fokus olivat päivälehdissä ja erityisryhmissä eli opettajissa, kouluissa, oppilasjärjestöissä sekä porvarillisissa puolueissa ja kansalaisjärjestöissä. VKTS:n jäsenten huolena oli ”yhteiskunnan perinteistä kaukana olevan arvomaailman” leviäminen vasemmistolaisen koulutuspolitiikan välityksellä.

tiede oli Viikarille valtiomonopolistisen kapitalismin perusrakenteita säilyttävä oppisuunta.¹⁸ Ja tämä ymmärrettiin syyksi, josta nousi korkeasti koulutettujen velvollisuus purkaa työtätekevää yhteiskuntaluokkaa kahlehtiva tiedepolitiikka. Oli esimerkiksi lakattava kahlitsemasta työläisiä vanhalla työn sosiologialla.¹⁹

Vasemmistolaisen korkeakoulu-, koulutus- ja tiedepolitiikan vastaorganisaatioiksi perustettiin 1970-luvun alussa kaksi merkittävää toimijaa ja niiden alaosastoja. Vuosikymmenen alussa aloitti toimintansa Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätiö (KTTS) ja syksyllä 1973 perustettiin Vapaan koulutuksen tukisäätiö (VKTS). KTTS toimi julkisesti ja VKTS puolestaan kulisissa. Porvarillisen rintaman lujittamiseksi perustettiin Elinkeinoelämän valtuuskunta eli EVA Teollisuuden Keskusvaliokunnan kokouksessa 15.3.1974.²⁰ Säätiöt jakoivat työnsä siten, että VKTS toimi yleisesti koulutuspolitiikan sektorilla ja KTTS korkeakoulujen ja tutkimuspolitiikan alueella. Molempien perusrahoituksesta vastasi toiminnan laajennuttua EVA. Säätiöt tekivät tutkimus- ja selvitystyötä, jolla pyrittiin vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen. Toiminnan käynnistämiseksi säätiöt loivat poliittisen yhteistyöverkoston kouluhallituksen, opetusministeriön ja yliopistojen sisälle. Syksyllä 1975 VKTS oli valmis laajentamaan toimintaansa, ja koulutuspolitiikan tavoitteita määriteltiin seuraavasti:

”Selvityksen johtaja ohjaa peruskartoituksen, joka tähtää tilanteen yksityiskohtaiseen tutkimiseen jokaisessa opettajankoulutusyksikössä. Tältä pohjalta laaditaan suunnitelma jatkuvan tarkkailun ja vaikuttamisen keinojen suunnittelua varten. Parhaillaan käynnissä oleva kehitysvaihe on tärkeä. Opetussuunnitelmiin, opettajien ja oppilaiden valintaan sekä opetuksen toteuttamiseen voidaan vielä vaikuttaa, jos tilanne tunnetaan. Myöhemmin mahdollisuudet vähenevät ja valvonta on kohdistettava toisin. Voidaan arvioida seuraavien viiden vuoden aikana tapahtuvan siirtymisen uudenmuotoiseen opettajankoulutukseen, joka parhaillaan on suunnitteluvaiheessa.”²¹

Syyskuussa 1975 VKTS aloitti tiedotuskampanjan maan koulutuspoliittisista tulevaisuudennäkymistä. Tiedotuksen fokus olivat päivälehdissä ja erityisryhmissä eli opettajissa, kouluissa, oppilasjärjestöissä sekä porvarillisissa puolueissa ja kansalaisjärjestöissä. VKTS:n jäsenten huolena oli ”yhteiskunnan perinteistä kaukana olevan arvomaailman” leviäminen vasemmistolaisen koulutuspolitiikan välityksellä.²² Koulutuksen kehystoiminnan taustaksi VKTS laati vuosien 1975–1976 aikana selvityksen opetusministeriön, kouluhallituksen, Yleisradion opetusohjelmien jaoston sekä opetusministeriön asettamien tärkeimpien komiteoiden ja toimikuntien virkamiesten ja jä-

senten poliittisista sidonnaisuuksista. Selvityksellä pyrittiin oikeasemaan poliittisia vinoutumia opetushallinnossa ja käyttämään tietoja hyväksi epävirallisissa keskusteluissa nimityspolitiikasta.²³ KTTS:n tavoitteena oli kyseenalaistaa vasemmistolaisten tutkimusprojektien tieteellisyys. KTTS esimerkiksi keräsi tutkijajoukon arvostelemaan Suomen tasa-arvoa ja demokratiaa selvittänyttä TANDEM-ryhmää. Myös VKTS:n toimiin kuului joukkokritiikin laatiminen eri koulutuspoliittisia hankkeita kohtaan. Säätiö järjesti hankkeistaan seminaareja, joiden tarkoituksena oli valaista kerättyjen aineistojen ja tutkimusten pohjalta valikoituja elinkeinoelämän, koulutuksen ja politiikan edustajia.²⁴

Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen konflikti oli räikeä ja sai usein henkilötason muotoja. Taistelun laaja poliittinen tausta liittyy osapuolten suhtautumiseen niihin yhteiskunnallisiin reformeihin, jotka rakennemuutoksen aikana kumosivat perinteisiä valtasuhteita. Yhteenvetona voidaan todeta, että yliopistoradikalismi ja tutkimuksen sitominen yhteiskuntapolitiikkaan eivät syntyneet tyhjiössä. Tieteen ja yhteiskuntapolitiikan siteeseen perustunut suunnitteluyhteiskunta ei syntynyt vuoden 1966 vaalien jälkeen. Sen sijaan 1960-luvun lopulla suunnittelua ja tutkimusta alettiin entistä enemmän soveltaa hyvinvointipolitiikan välineenä. Vuosikymmenen loppua kohden radikaalit nuoret nousivat toimihenkilöiksi, eikä SOL:n odotus korkeasti koulutettujen proletarisoitumisesta saanut konkreettista sisältöä – vielä. On myös hyvä muistaa, että kun valtamedia ja poliittinen eliitti vaikenivat reaaliosialismin ongelmista, osa yliopistomarxisteista arvosteli Neuvostoliittoa avoimesti.²⁵

Lyhykäisesti 1960-luvun yhteiskunnallisesta murroksesta syntyneessä konfliktissa oli kyse yleisdemokraattisen rintaman ja porvariston välisestä taistelusta. Osapuolet määrittelivät tutkimus- ja korkeakoulupolitiikkaa omista sosiaalisista ja poliittisista lähtökohdistaan käsin (niin kutsuttua herrahissiä unohtamatta). Suomalainen vasemmisto ei suinkaan vastustanut porvaristoa siksi, että se olisi ollut Neuvostoliiton vastavoima. Sosialististen ihanteiden varassa oli vaikea rakentaa Suomea niiden kanssa, jotka olivat puolustaneet Persian shaahia, Vietnamin sotaa ja Etelä-Afrikan apartheidia.²⁶ Loppujen lopuksi 1970-luku päättyi suureen energiakriisiin ja vasemmistoliikehännän hiipumiseen. Suuret yhteiskuntapolitiittiset tutkimusprojektit jäivät myöhempien historiantutkijoiden ja yhteiskuntatieteilijöiden tutkittavaksi. Nykyisessä menneisyyspolitiikassa 1970-lukuun on tyypillistä viitata negatiivisessa sävyssä. Erilaisista tirkistysaukoista sieltä löytää helposti kaikenlaista ”pahuutta”. Kuitenkin menneisyyttä olisi hyvä tarkastella sen omilla ehdoilla – niin paljon kuin se on mahdollista.

Poliittista realismia on kuulua liittoon jo opiskeluaikana

Oma liittosi

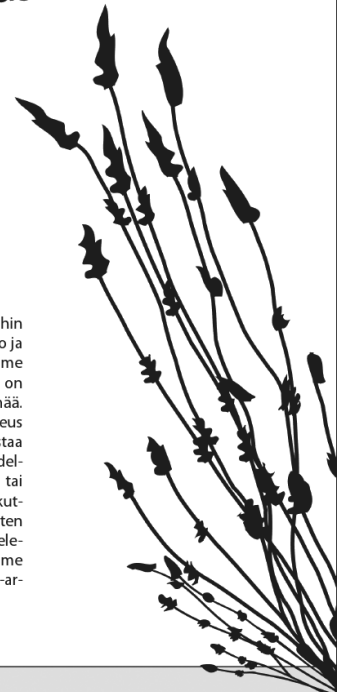
www.sval.fi

Lähteet:

- 1 Kari Immonen, Suomen Akatemia suomalaisessa tiedepolitiikassa 1970-luvulla. Otava, Helsinki 1995, 24.
- 2 Immonen 1995, 11–12.
- 3 Immonen 1995, 13.
- 4 Immonen 1995, 19.
- 5 Immonen 1995, 48.
- 6 Kimmo Rentola, Kevään 1968 isänmaan toivot. Työväen verkostot. Toimittaneet Sakari Saaritsa ja Kari Teräs. Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seura 2003, 111.
- 7 Rentola 2003, 117.
- 8 Immonen 1995, 198.
- 9 Immonen 1995, 79.
- 10 Immonen 1995, 83.
- 11 Immonen 1995, 130–131.
- 12 Immonen 1995, 80.
- 13 Antti Kasvio, Toinen tieteellis-tekninen vallankumous. Johdatus uuteen yliopistoon. Yliopisto, tiede, kapitalismi. Kirjoittaneet Pekka Aarnio, Mikael Böök, Antti Kasvio, Kari Toikka ja Matti Viikari. Kansankulttuuri, Helsinki 1970, 106.
- 14 Kari Toikka, Akateeminen kasvatus ja akateeminen vapaus. Johdatus uuteen yliopistoon. Yliopisto, tiede, kapitalismi. Kirjoittaneet Pekka Aarnio, Mikael Böök, Antti Kasvio, Kari Toikka ja Matti Viikari. Kansankulttuuri, Helsinki 1970, 134.
- 15 Toikka 1970, 149.
- 16 Toikka 1970, 157.
- 17 Matti Viikari, Johdatus uuteen yliopistoon. Yliopisto, tiede, kapitalismi. Kirjoittaneet Pekka Aarnio, Mikael Böök, Antti Kasvio, Kari Toikka ja Matti Viikari. Kansankulttuuri, Helsinki 1970, 49.
- 18 Viikari 1970, 56.
- 19 Viikari 1970, 56.
- 20 Jukka Tarkka, Uhan alta unioniin. Asennemurros ja sen unilukkarina EVA. Otava, Helsinki 2002, 94.
- 21 VKTS:n arkisto. Kansallisarkisto. Kansio 1. Hallituksen kokous 16.9.1975. Liite 4. Veikko Heinonen.
- 22 VKTS:n arkisto. Kansallisarkisto. Kansio 6. Muistio syyskuussa 1975 toteuttavasta tiedotuskampanjasta. Jaakko Nevalainen.
- 23 VKTS:n arkisto. Kansallisarkisto. Kansio 1. Syyskokouksen pöytäkirja 1.12.1976.
- 24 VKTS:n arkisto. Kansallisarkisto. Kansio 1. Hallituksen kokous 17.11.1976. Asia 3.
- 25 Juha Sihvola, Taistolaisuus ja vallankumouksen pelko. Pääkirjoitus. HAIK0204, 142. <http://www.protsv.fi/haik/HAIK0204/paakirjoitus0204.pdf>, luettu 13.7.2010.
- 26 Sihvola 2004, 143.

Jyrkkä ei lukukausimaksuille, kiihkeä kyllä tasa-arvolle!

Sosiaalidemokraattien perusarvoihin ovat aina kuuluneet vapaus, tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus. Tavoitteenamme on maailma, jossa kaikilla ihmisillä on mahdollisuus elää vapaata elämää. Jokaisella ihmisellä on oltava oikeus tehdä työtä, asua, rakastaa, perustaa perhe ja opiskella riippumatta taloudellisesta asemasta, etnisestä taustasta tai seksuaalisuudesta. Jokainen voi vaikuttaa omassa arkipäivässään ja parhaiten se käy yhdessä samalla tavalla ajattelevien ihmisten kanssa. Yhdessä pyrimme kohti oikeudenmukaisempaa ja tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa.

DEMARI
NUORET

WWW.LOUNAISUOMENDEMARINUORET.FI
WWW.TOSY.FI

TOSY

Kastajaiset 2.9

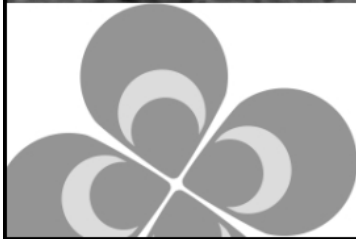
Kuvat: Sebastian Koskinen

ANNA POLITIIKKASI NÄKYÄ

Varsinais-Suomen Keskustanuoret
Linnankatu 21 B 35, Turku
toiminnanjohtaja Petri Ahola
Puh 044 532 2332
varsinais-suomi@keskustanuoret.fi
www.keskustanuoret.fi/varsinais-suomi

Turun Keskustaopiskelijat
YO-talo B, 2. kerros
puheenjohtaja Elina Helmanen
Puh 040 511 7131
hehelm@utu.fi
www.turunkeskustaopiskelijat.net

Kasva ihmisenä

Koti keskellä kylää

Ma, Ti, To 16.30-02.00
Ke, Pe, La 16.30-03.00
Su 18.00-02.00

Inspehtoorinkatu 4

**Hyvää juomaa ja luettavaa.
Pelejä, internet, avoin WLAN**

Ma - To 12 - 02
Pe - La 12 - 03
Su 14 - 00

kauppiaskatu 4

IS IT BECAUSE I'M B(L)ACK?

Ulkosuhteiden Pohjois-Korea!

TEKSTI: DART VADER

Kuulin jo jonkun kaivanneen. Kauniita sanoja kuolleesta ehkä. Mutta takaisin tultiin, kaivattiinpa tai ei. Ja mikä parasta, P-klubi ei ole muuttunut poissa ollessani miksiäkään. Se on yhä oma itsekokeinen itsensä. Voisiko kotiin palaava muuta toivoa.

Kuulin Jumalan heittäneen noppaa, vai jättikö ehkä heittä-mättä? En tiedä. Katsomossa peli kuitenkin herätti tunteita. Eihän tällaista voi lehteen laittaa! Ulkosuhteethan tässä vaarantuvat! Mitä mahtavat nyt muut meistä ajatella? Taisi noppa vierähtää vahingossa herkkään paikkaan. Huvittava tilanne, jäsenistö vaatii lehteen enemmän asiaa, mutta ei viitsi itse sitä kirjoittaa. Koita siinä sitten olla päätoimittaja. Valitettava totuus on, että kun asiasta on puutetta, saa paska palstatilaa.

Arpa oli kuitenkin samaan aikaan heitetty jossain aivan muualla. Eikä siinä pelissä ulkosuhteille käynyt kovinkaan hyvin. Samaan aikaan kun Jumala leikki nopallaan Walpon sivuilla, leikki P-klubin omistama valmennuskurssiyhtiö Jumalaa omalla tahollaan. Se päätti järjestää valmennuskurssin historiasta – Kritiikin vastustuksesta huolimatta, tietenkin. Ja ne ulkosuhteet. Mitä me hyvillä ulkosuhteilla kun meillä on rahaa! Mutta voiko kaikkea mitata rahalla? Mitä rahalla tekee, jos ei ole ketään kenelle kehua omaa taloudellista menestystä. Yksin on mukava juhlaa ehkä hetken, mutta ei ikuisesti. Kiinnostaako jäseniä enemmän P-klubin pankkitilin saldo vai hyvät suhteet muihin opiskelijoihin?

Pientä humanistia on mukava kyykyttää. Rakkaat naapurimme, viattomat pienet viittasankarimme. Tai ehkä kuitenkin paljon kypsempiä ja viisaampia kuin me. Ei kai sentään?

Siunatessaan historian valmennuskurssin, P-klubi pyyhki samalla takamustaan Kritiikin viime vuonna tekemällä koulutuspoliittisella työllä. TYY:n palkitsema maksuton pääsykoeopas huuhdottiin vessasta alas ja samassa pöntössä huuhdottiin myös vuosien aikana järjestöjen välille rakennettu ystävyys. Mutta mitä teki Kritiikki, kun sitä potkittiin päähän ja suorastaan nöyryytettiin? Se jatkoi yhteistyötä P-klubin kanssa! Se piti ystävyysyden elossa!

“

Käännetäänpä tilanne toisin päin: moniko klubilainen olisi jatkanut yhteistyötä Kritiikin kanssa, jos se olisi päättänyt keväällä järjestää valmennuskurssin poliittisesta historiasta tai valtio-opista? Väitän, että viitta olisi ollut P-klubin tapahtumissa hyvin pitkään kiellettyjen asusteiden joukossa.

Käännetäänpä tilanne toisin päin: moniko klubilainen olisi jatkanut yhteistyötä Kritiikin kanssa, jos se olisi päättänyt keväällä järjestää valmennuskurssin poliittisesta historiasta tai valtio-opista? Väitän, että viitta olisi ollut P-klubin tapahtumissa hyvin pitkään kiellettyjen asusteiden joukossa. Kuitenkin p-klubilaiset saavat tänäkin syksynä nauttia Kritiikin kanssa yhteistyössä järjestettävästä Turku tutuksi –kierroksesta. Ei P-klubin ansiosta, vaan Kritiikin. Kritiikin, joka toiminnallaan osoitti paitsi suurta kypsyyttä myös uskoa omiin arvoihinsa. Asioita, joista P-klubissa voi toisinaan vain haaveilla.

P-klubi, ulkosuhteiden Pohjois-Korea! Kansa kärsii, mutta mitäpä johtajat kansasta. Pääasia, että julkisivu kiiltää ja näyttää hyvältä. Jos ongelmia ilmenee, niin ainahan sitä voi polttaa sillan tai kaksi. Onhan noita siltoja. Mutta joskus tulee vastaan se viimeinenkin silta. Mitä sitten? Rahalla saa, vastataan. Ehkä, mutta vain harvoin hyvää ystävää.

Kipinästä tuli syttyi – onko hyvinvointivaltion aika ohi?

Teksti: Ville Okkonen

Kuva: Sebastian Koskinen

“

Kansantaloustieteen professori Matti Tuomalan mukaan Hetemäen ryhmän linjaukset ovat tunnettuja väärinkäsityksiä. Hän on eritellyt näitä väärinkäsityksiä artikkelissaan Thatcherilta lainattu vero-oppi. Tuomalan mukaan ”Ideologiset amatöörit muotoilevat tällä hetkellä suomalaisen veropolitiikan linjoja.” Onko siis näin, että hyvinvointivaltion tulevaisuus on tulossa tiensä päähän ideologisen hämäyksen ja propagandan vuoksi?

Onko eläke-etuuksien leikkaaminen, tulonsiirtojen suhteellisen tason alentaminen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjonnan rajoittaminen ollut välttämätöntä Suomen taloudellisen kilpailukyvyyn luomiseksi? Ei. Poliittiset välttämättömyydet ovat lopulta suhteellisia – niin lattealta kuin se kuulostaakin. Sen sijaan mielekkään kysymyksen voisi muotoilla siten, onko Suomi enää pohjoismainen hyvinvointivaltio. Tätä kysymystä voidaan lähestyä vertaamalla ja erittelemällä Pohjoismaiden hyvinvointimalleja ja niihin liitettäviä tunnuspiirteitä. Kysymyksen rinnalla olisi hedelmällistä pohtia myös sitä, onko hyvinvointivaltio tullut tiensä päähän. Tähän voidaan tietysti vastata julkisen sektorin rahoitus pohjaa analysoimalla. Myöskään ihmisten asenteita ei voida ohittaa tarkastelussa. Koska poliittisesti luotujen järjestelmien kumoamisen riittävänä ehtona voi olla myös asenteiden muutos, on sosiaalisten rakenteiden ja talouden kehityksen liitettävä hyvinvointivaltiokriittisiin hengentuotteisiin. Erityisesti nykyajan perspektiivistä tärkeän näköalan muodostavat sellaiset kysymykset kuin mikä on vuoden 2009 kriisin perintö Suomen julkiselle taloudelle ja miten sopeutua väestön ikääntymisen niin sanottuun ongelmaan.

Rahoitus pohjan osalta potentiaalisemman ongelman voivat luoda kansalaisten tulevat asenteet. Se, pidetäänkö asenteiden mahdollista muutosta ongelmallisena, on tietysti suhteellista. Tutkimuksen valossa vaikuttaisi siltä, ettei hyvinvointivaltion kannatus ainakaan ole laskenut. Tätä kannatuksen ja harjoitetun politiikan problematiikkaa voidaan havainnollistaa lyhyellä katsauksella hyvinvointivaltion historiaan: tasa-arvoa luovista hyvinvointivaltion mekanismeista kuten peruskoulu- ja terveydenhuoltouudistuksesta ei koskaan vallinnut täyttä konsensusta. Esimerkiksi peruskoulu-uudistus ei poistanut jännitettä yhtenäiskoulu- ja rinnakkaiskoulujärjestelmän kannattajien väliltä. Mikäli hyvinvointivaltiota halutaan määrittellä, sen voisi ajatella perustuvan jonkinlaiseen institutionalisoituun yhteisvastuun ajatukseen. Jos kuitenkin politiikan ja kansalaisten odotusten välille kehittyi kuilu, ajatustavoilla ja asenteilla on taipumus muuttua. Tämä voi koskea esimerkiksi kysymystä kykeneekö julkinen valta lunastamaan sille kuuluvia tehtäviä.

Ja nykyisyyden tirkistysaukosta katsoen voidaan kysyä, miten 1990-luvun laman jälkeisen nousukauden hedelmät jaettiin. Selvää on ainakin, että työttömyyden hoidossa epäonnistuttiin. Suomalaiseen yhteiskuntaan jäi pysyvä massatyöttömyys. EU-tilastojen mukaan Suomessa on 920 000 köyhää (aikaisemalla mittaustavalla noin 700 000) ja 50 000 hyvin köyhää.¹ Köyhiksi lasketaan ne, joiden käytettävissä olevat nettotulot jäävät alle 60 prosentin koko väestön OECD-kulutussyksiköllä painotetusta keskitulosta.² Usein työmarkkinoilta syrjäytetyt jäävät

pysyvään huono-osaisuuteen. Tilastokeskuksen kehittämispäällikkö Pekka Myrskylän selvityksen perusteella vain puolet työttömistä palaa työelämään.³ Pohjoismaita vertailemalla voidaan todeta, että Suomessa pelkän perusturvan varassa elää merkittävästi suurempi osa työikäisistä kuin muissa muualla.⁴

Miksi massatyöttömyyden poistaminen sitten epäonnistui nousukaudella? Kysymystä voidaan arvioida tarkastelemalla globalisaation eli kapitalistisen markkinatalouden kansainvälisen leviämisen (sic!) vaikutusta Suomen talouspolitiikkaan. Suomalaisten liikeyritysten kansainvälistyessä 1990-luvulla investointitoiminta Suomessa jäi laimeaksi.⁵ Tutkija Pekka Sauramon mukaan investointitoiminnan vähäisyyden vuoksi Suomesta tuli pääomaa vievä maa, mistä seurasi vaihtotaseen pysyvä ylijäämäisyys.⁶ Suomen kansantaloudessa alkoi siis syntyä enemmän tuloja kuin niitä täällä käytetään.⁷ Sauramo pitää Suomesta ulkomaille suunnattuja suoria sijoituksia tärkeänä syynä koko kansantalouden investointiasteen alenemiselle. Kehitystrendi vaikuttaisi olevan palautettavissa Esko Ahon hallituksen verouudistukseen, jolla osinkojen jakamisesta tehtiin yritysten omistajien kannalta houkuttelevaa toimintaa.⁸ Tämä on siis eräs mahdollinen syy kysymykseen miksi nousukaudella työttömyyden vähentäminen epäonnistui.⁹ Kelan tutkimuspäällikkö Jukka Hoffrén onkin hyvinvointia mittaavien GPI- ja ISEW-indikaattoreiden perusteella esittänyt, että ”tuotannon kasvun aikaansaamat positiiviset hyvinvointivaikutukset eivät juurikaan ole edistäneet tavallisen suomalaisen hyvinvointia 1980-luvun puolivälin jälkeen.”¹⁰

Eräs ongelma keskustelussa hyvinvointivaltion tulevaisuudesta koskee odotusten lisäksi erilaisia määritelmiä. Tyypillisesti hyvinvointivaltioon liitettäviä tunnuspiirteitä ovat sosiaali- ja terveysmenojen korkea kansantuoteosuus, aktiivinen tuloerojen tasaaminen ja kattava sosiaaliturva. Joukko-työttömyys, nopeasti kasvaneet markkinatuloerot ja sosiaaliset terveyserot eivät sovi kriteereihin. Tämän vuoksi Suomi täyttää pohjoismaisen hyvinvointimallin kriteerit vain tietyiltä osin. Suomen bruttokansantuotteeseen suhteutetut terveysmenot ovat OECD-maiden keskiarvoa alapuolella¹¹ ja tuloerot ovat kasvaneet tasolle, joka vallitsi silloin, kun hyvinvointivaltiota alettiin rakentaa.¹²

Nykyisessä kriisissä julkista taloutta ei voida tasapainottaa menoleikkauksilla, koska leikkuvaraa on 1990-luvun jälkeen vähän. Siltaa kriisin yli tulisi luoda investointeja elvyttämällä, kysynnän ylläpitämisellä ja työllisyyden turvaamisella. Suomen tilannetta helpottaa esimerkiksi tärkeiden kauppakumppanien – Ruotsin, Venäjän ja Saksan – talouden kasvu. Synkiltä kuivilta julkisen talous ei kuitenkaan välty. Erityisesti EK on esittänyt

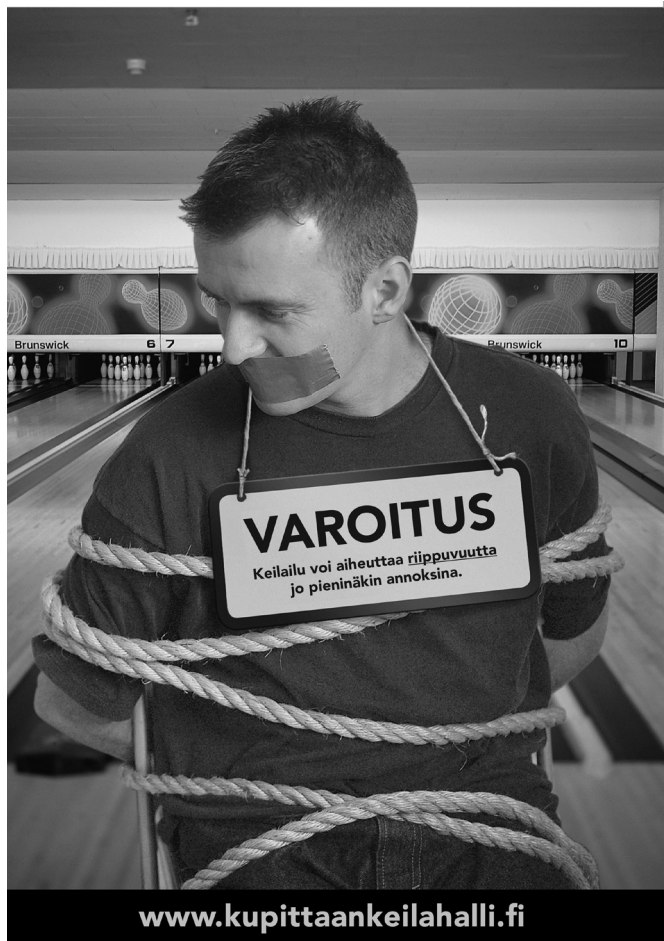
pessimistisiä näkemyksiä julkisesta taloudesta. Lisäksi vähemmän vakavasti otettavaa kritiikkiä voi löytää ”ceausesculaisesti” valtionvelkaan suhtautuvien oikeistopopulistien hengentuotteista. Ilmarisen talousjohtaja Jaakko Kiander ja Palkansaajien tutkimuslaitoksen tutkija Heikki Taimio ovatkin jo pitkään odottaneet tutkimustensa vastineiksi muitakin kuin julkisen sektorin koon pienentämiseen tähtäviä ideologisia argumentteja.¹³ He eivät näe Suomen tilannetta ylitsepääsemättömän vaikeaksi. Kiander ja Taimio ovat korostaneet, että työeläkerahastoilla on suuret nettosijoitukset, jotka helpottavat taloutta sopeutumaan tulevaisuuden haasteisiin.¹⁴ Suomen julkisella taloudella ei ole lainkaan nettovelkaa ja työeläkerahastoja on tarkoitus kasvattaa edelleen.¹⁵ Eläkerahastojen tuotot ovat pitkällä tähtäimellä merkittävä tulonlähde julkiselle sektorille.

Myös ikärakenteen muutokseen liitettyyn taloudelliseen uhkaan liittyy liioittelua ja synkistelyä. Haasteeseen voidaan vastata esimerkiksi työllisyysastetta nostamalla. Nyt vallitseva 70 prosentin työllisyysaste on huomattavasti potentiaalisen alapuolella.¹⁶ Myös taloushistorian valossa voidaan tarkastella haasteen mittasuhteita: työttömyys on Suomessa vaihdellut 2 ja 17 ja osallistuminen 70 ja 80 prosentin välillä.¹⁷ Suomi sopeutui kuluneen 40 vuoden aikana huomattavaan väestön ikääntymiseen ja sosiaalimenojen kasvuun, jolloin eläkemenojen BKT-osuus nousi noin 10 prosenttia ja kokonaisveroaste sitäkin enemmän.¹⁸ Pessimistisiin skenaarioihin ikääntymisen vaikutuksesta liittyy suuria epävarmuuksia. Työllisyysasteeseen voi vaikuttaa esimerkiksi työikäisen väestön koheneva terveydentila, parempi työkyky ja työvoiman kysynnän kasvu.¹⁹ Kiander ja Taimio ovat korostaneet, että Suomen tulisi saavuttaa työllisyysasteessa taso, joka muissa Pohjoismaissa on vallinnut jo useamman kymmenen vuoden.²⁰ Tulevaisuudessa

on myös mahdollista, että sosiaali- ja terveysmenot vähentyvät ilman järjestelmähuononnuksia: BKT-osuus vähenee, jos vanhusväestön toimintakyky ja terveys parantuvat nykyiseen verrattuna.²¹

Hyvinvointivaltion tulevaisuus riippuu harjoitetusta politiikasta. On selvää, että seuraavalla hallituskaudella joudutaan korjaamaan talouskriisin jälkiä. Tähän sisältyy myös riski, että toimenpiteillä helpotetaan pohjoismaisen hyvinvointimallin lopullista purkamista. Porvarihallitus ajaa kuin susi lampaan vaatteissa rinnakkaiskoulujärjestelmää ja tasa-veroa. Jyrki Katainen on omaksunut Margaret Thatcherin vanhan opin verotuksen painopisteen siirtämisestä työstä kulutuksen verottamiseen. Martti Hetemäen verotyöryhmä on perustellut tätä ratkaisua muun muassa oletetuilla työllisyysvaikutuksilla. Kuitenkin Mirrlees Review -raportissa joukko kansainvälisiä eturivin verotuksen asiantuntijoita on tullut päinvastaisiin johtopäätöksiin ja politiikkasuosituksiin.

Kansantaloustieteen professori Matti Tuomalan mukaan Hetemäen ryhmän linjaukset ovat tunnettuja väärinkäsityksiä.²² Hän on eritellyt näitä väärinkäsityksiä artikkelissaan Thatcherilta lainattu vero-oppi (2010). Tuomalan mukaan ”Ideologiset amatöörit muotoilevat tällä hetkellä suomalaisen veropolitiikan linjoja.”²³ Onko siis näin, että hyvinvointivaltion tulevaisuus on tulossa tiensä päähän ideologisen hämähäkin ja propagandan vuoksi? Vaiko siksi, ettei työryhmissä kuunnella monipuolisesti asiantuntijoita? Samaan aikaan ihmiset ovat kasvavassa määrin huolissaan tulonjaosta, koulujärjestelmän ja vanhustenhoidon rapautumisesta ja terveydenhuollosta.²⁴ Mikäli yhteiskunta on kyvytön sijoittamaan resursseja palveluihin, usko julkisen vallan lupauksiin vähenee. Tämä on hyvinvointivaltion turvaamisen paradoksi.

Lähteet:

- 1 <http://www.hs.fi/politiikka/artikkeli/Rehula+Suomen+vähennettävä+150%C2%A0000+köyhää/1135257391294>, luettu 21.19.2010.
- 2 Kangas 2009, 36–37.
- 3 Heikki Arola, Helsingin Sanomat, Vain puolet työttömistä palaa työelämään. Talous. 25.9.2010.
- 4 Heikki Hiilamo, Perusturvan aukko ja ehdotus sen paikkaamiseksi. Esitelmä 24.4.2010. <http://www.tsl.fi/@Bin/2806783/SosiaalifoorumiHHiilamo2010.pdf>, luettu 21.9.2010.
- 5 Sauramo 2009, 138.
- 6 Sauramo 2009, 138.
- 7 Sauramo 2009, 139.
- 8 Sauramo 2009, 143.
- 9 Sauramo 2009, 148.
- 10 Jukka Hoffrén, Hyvinvoinnin seuranta vaatii uusia mittareita. Tilastokeskus 11.11.2008.
- 11 Olli Kangas, Onko Suomi enää pohjoismaainen hyvinvointivaltio. Kurssin muutos: kestävään kasvuun ja hyvinvointiin. Toim. Heikki Taimio. TSL, Helsinki 2009, 31.
- 12 Kangas 2009, 36.
- 13 Kiander & Taimio 2009, 72.
- 14 Kiander & Taimio 2009, 75.
- 15 Kiander & Taimio 2009, 88.
- 16 Kiander & Taimio 2009, 76.
- 17 Kiander & Taimio 2009, 77.
- 18 Kiander & Taimio 2009, 87.
- 19 Kiander & Taimio 2009, 77.
- 20 Kiander & Taimio 2009, 78.
- 21 Kiander & Taimio 2009, 93.
- 22 Matti Tuomala, Thatcherilta lainattu vero-oppi. Kalevi Sorsa -säätiö. Impulsseja 1/2010, 1. http://www.sorsafoundation.fi/documents/key20100917141408/dokumentit/Impulsseja_Thatcherilt%E4%20lainattu%20vero-oppi.pdf
- 23 Tuomala 2010, 5.
- 24 Heikki Taimio, Johdanto. Kurssin muutos: kestävään kasvuun ja hyvinvointiin. Toim. Heikki Taimio. TSL, Helsinki 2009, 12.

Sananen tulevasta

Teksti: Juha Laurila

Kuvat: Timo Korkalainen

Frakkini on noudettu pesulasta, housuni prässit ovat terävät ja lakerikengät kiiltävät. Myös solmukkeeni on suorassa, eikä kalvosinnappejakaan voi enempää kiillottaa. Ryhtiin tärkätyn haarniskani sisäpuoli täyttyy kuitenkin hikikarpaloista, kun katson itseäni peilistä. "On tämä vaan aina yhtä mukava pukea päälleen!"

Pian mieleeni palaavat muistot Lexin vuosijuhlista, sekä se käsittämätön ja vilpítőn riemu, kun juoksemme eräänkin J. Kajanderin kanssa kohti turvapaikkaa hallussamme Lexiltä "lainattu" juhralippu.

Havahdun machoilun syövereistä, ja tulen ajatelleksi illan seuralaistani sekä hänen valmistautumistaan tulevaan koitokseen. Miehenä selvinen illasta kuitenkin suhteellisen helpolla.

Lasken mielessäni: toisen vuoden opiskelijana tämän illan vuosijuhlat ovat minulle järjestyksessään neljännet. Tänä lokakuuisena iltana nostan muun juhlaväen kanssa maljan kasvatus- ja yhteiskuntatieteilijöiden tiedekuntajärjestölle. Kuitenkin ne viidennet vuosijuhlat joihin tulen osallistumaan, jäänevät mieleeni parhaiten, sillä niitä olen järjestämässä itse. Henkilökohtainen Via Dolorosani päättyy 12.11. Turun VPK:n talolle, missä vietetään P-klubin 35. akateemisia vuosijuhlia. Pohdin perusteellisesti mitä tuleman pitää. Hetken kuluttua vakuutun: jotain mitä ainakaan minä en tule koskaan unohtamaan.

Vuosijuhlat ovat mahtavia! Coctailtilaisuudessa jaetaan mitä kummallisimpia lahjoja ja tervehdyksiä, eikä kenkien alle murskautuvilta pullonkorkeilta vältytä. Eikä myöskään haluta vältytä.

Pääjuhlassa kannetaan vieraita puhujanpöntöstä, kierrätetään taskumattiputelia sikarinpolton lomassa ja... Vuosijuhlissa arkipäiväiset opiskelijatoverit ovat kauneimmillaan ja komeimmillaan, juomalaulut raikuvat ja juhlamarsalkan sauva tömisee.

Lyhyessä ajassa monet vuosijuhlat läpikäyneenä olen tehnyt erittäin tärkeän huomion. Olen tullut valtaisan tietoiseksi siitä, kuinka ylpeä minä, ja me kaikki voimme olla omasta vuosijuhlaperinteestämme.

Mukaudun hetkeksi sellaisen ihmisen ajatuksiin, joka käy läpi sisäistä keskustelua: "Miksi maksaisin opiskelijalle huomattavan määrän euroja siitä, että pääsen katsomaan tiukkaa pönötystä,

“

Pääjuhlassa kannetaan vieraita puhujanpöntöstä, kierrätetään taskumattiputelia sikarinpolton lomassa ja... Vuosijuhlissa arkipäiväiset opiskelijatoverit ovat kauneimmillaan ja komeimmillaan, juomalaulut raikuvat ja juhlamarsalkan sauva tömisee.

akateemista pröystäilyä, etäisiä kollegaedustajia, "arvovieraita". Missä haalarit ja kossuviestit?

Juhlavuoden illalliskortin hinta on tänä vuonna nousut, sitä ei käy kiistäminen. On kuitenkin muistettava siihen vaikuttavat tekijät: erittäin juhlallisen tilan korkea vuokra, nykylainsäädännön mukanaan tuoma korkea catering-hinta juomineen päivineen sekä juhlavuoden tasolle nouseva ohjelmisto ylipäättään. Ovathan juhlat kuitenkin toimintavuotemme ehdoton kohokohta. Muistettakoon myös, että juhlailallista juomineen ei korvaa edes opiskelijahintainen lippu, vaan hintaa kompensoidaan tukijoidemme avustuksilla. Haluankin nyt kuitenkin vakuuttaa, että jokainen meistä tulee saamaan illalliskortin hinnalla ainutlaatuisen tunnelman ja järkkymättömän hyviä muistoja.

Tämä juhla tehdään meille ja me olemme sen myös ansainneet!

Alumnin kynästä

Laos lipuu kohti länttä

Teksti ja kuvat: Inka Leisma

“

Yksittäiset ihmiset voivat nykyisin esittää maan parlamentille toiveitaan ja näkemyksiään parlamentin istuntojen aikana. Kuvitelkaa tilanne, jossa Suomen eduskunnassa olisi oma, erityinen puhelinlinjansa kansalaisten ajatuksille lainsäädännön kehittämiseksi. Puhelinpalautteen lisäksi ihmiset toki myös äänestävät.

Aamuruuhka Vientianen kaduilla: sadoittain pieniä moottoripyöriä, kymmenittäin valtavia maastureita ja lava-autoja. Moottoripyöräilijöiden päitä peittävät kypärät. Eri tavoin suojattuja päitä näkyy paljon enemmän kuin viime viikolla. Ehkä siksi, että virallisessa sanomalehdessä ilmoitettiin kaupungissa alkavasta siivousoperaatiosta. Tulevan Vientianen 450-vuotisjuhlan kunniaksi kadut siivotaan liikennerikkomuksista sekä rekisteröimättömistä kulkuneuvoista, ja ilman kypärää ajavia sakotetaan.

Laos on aika poikkeuksellinen kehitysmaa: väkiluvultaan vaatimaton – vain noin Suomen kokoinen – ja varsin harvaan asuttu. Maan väestö on etnisesti erittäin rikasta. Virallisesti maassa elää 49 eri etnistä ryhmittymää, joista lähes jokaisella on oma kieli tai murre. Iso osa maasta on vaikeakulkuista, vuoristoista viidakkoa, jota eivät läpäise maantiet tai kauppareitit. Maan ainoaa isoa kaupunkia Vientianea, joka on väkiluvultaan jotain Turun ja Helsingin väliltä, eivät ympäröi laajat slummialueet kuten monissa muissa kehitysmaiden kaupungeissa.

Maassa on yksipuoluejärjestelmä. Laosia on hallinnut vuoden 1975 vallankumouksen jälkeen yksi puolue, Laosin kansan vallankumouspuolue. Maan virallinen nimi onkin Laosin demokraattinen kansantasavalta. Kovin montaa kansantasavaltaa ei maailmasta enää löydy, mutta Laos on yksi harvoista.

Yksipuoluejärjestelmän vahvuus näkyy ehkä siinä, että Vientianen kadut voidaan siivota liikennerikkomuksista erittäin tehokkaasti muutamassa viikossa. Syntyykö muutaman viikon intensiivisestä operaatiosta pysyvää muutosta liikennekäyttämiseen, on toinen kysymys.

Vähän samoin voi ajatella maan talouskasvusta. Talous kasvaa kohisten, mutta hyödyt eivät jakaudu tasaisesti ihmisten hyödyksi.

Laosin talous on kehittynyt melkoisesti vuosituhannen alusta: per capita GDP vuonna 2002 oli 331 Yhdysvaltain dollaria, ja vuoteen 2009 mennessä luku oli kivunnut 906 dollariin. Talouskasvu on ollut merkittävää lähes kahdeksan prosentin vuosivauhdilla vuodesta 2005 alkaen.

Samaan aikaan talouden kanssa on kasvanut myös virallinen kehitysapu (ODA, Official Development Aid). Vuonna 2005 Laos vastaanotti 230,4 miljoonaa USD kansainvälisenä ke-

Riisipelto näyttää rauhalliselta, mutta monet pellot ovat pullollaan räjähtämättömiä rypäleammuksia.

hitysapuna, lähes sata miljoonaa enemmän kuin vuonna 2002. Kansainvälisissä ja kotimaisissa investoinneissa nähtiin kaudella 2008-2009 todella suuri harppaus, kun niiden määrä nousi edelliskauden 1,21 miljardista USD jopa 4,3 miljardiin USD. Vaikka kuinka luettelisi talouden positiivisia tunnuslukuja, on todettava, että köyhyys koettelee – ja pahiten maan pohjoisosia. Keskiarvolla mitattuna kansallisen köyhyysrajan alapuolella eläviä ihmisiä oli vuonna 2008 noin 28 prosenttia, mutta maan pohjoisosissa lukema hipoi 33 prosenttia. Vuosittainen keskiansio on 700 Yhdysvaltain dollaria.

Suurin osa maan väestöstä asuu yhä maaseudulla syrjäisissä kylissä, joissa eletään perinteisten maanviljelysmenetelmien, maankäytön, kielten ja kulttuurien mosaiikissa. Maaseudun ihmiset elävät muutosaikaa, jota edistää yhtäältä väestönkasvu ja toisaalta markkinoiden ja median vaikutuspiirin laajentuminen. Alueelliset erot kylien sopeutumisessa muutokseen ovat suuria – joillain alueilla ihmiset sopeutuvat muutokseen verrattain nopeasti ja muutoksista hyötyen. Vaikeakulkuisilla, pitkien taipaleiden takana asuville kyläläisille muutoksen hyödyt eivät kuitenkaan välttämättä kerry.

Totuus on, että työpaikkoja ei ole syntynyt talouskasvun kanssa samassa suhteessa. Maasta viedään ulos raaka-aineita, ja niiden jalostamisessa tarvittavat työpaikat sijaitsevat muissa maissa. Teollisuus on kasvanut talouden sektoreista kaikkein hitaimmin, ja selkeä enemmistö työväestöstä työskentelee yhä maanviljelyksen parissa.

Kun yksilö siirretään muualle

Joskus ristiriitainenkin lisähaaste maaseudun elämään tulee hallituksen uudelleensijoitustoimista, joilla siirretään kokonaisia kyliä taloudellisesti kannattavien, suurten teollisuushankkeiden tieltä muualle. Osana uudelleensijoitustoimintaa on myös pyritty luomaan suurempia kyläyksiköitä vähemmän vaikeakulkuisten taipaleiden taakse, jolloin kyliin voitaisiin ulottaa keskeisimmät peruspalvelut, kuten vaikkapa tieyhteys, koulutusta ja terveydenhuoltoa.

Periaatteessa, teoriassa ja paperilla ajatus on varsin kannatettava. Kun niin suuri osa väestöstä asuu tiettömien

Laosin lipun kanssa liehuu lahes aina punalippu.

taipaleiden takana, on ainoastaan kunnioitettavaa pyrkiä tuomaan peruspalvelut myös tämän väestönosan ulottuville. Suuren haasteen talousnäkökulmasta kannattavalle toiminnalle tuo maan etninen rikkaus: yhteen kylään hankkeiden tieltä siirretyt ihmiset eivät välttämättä osaa toistensa kieltä tai tunne toistensa kulttuuria. Tämän seurauksena saattaa syntyä haasteita jakaa talouden hyötyjä ja sopia erimielisyyksiä.

Vaikka tilanne vaikuttaa jo sellaisenaan monimutkaiselta, on yhtälöön lisättävä vielä yksi iso muuttuja.

Laosin provinseista suurin osa on erilaisten miinojen ja rypäleammusten saastuttamia, erityisesti Vietnamin vastaisella rajalla. Vuosien 1964 ja 1974 välillä maahan tiputettiin yli 260 miljoonaa miinaa ja ammusta. YK:n kehitysohjelman UNDP:n mukaan maan 10 000 kylästä noin 25 prosenttia kärsii yhä räjähtämättömien ammusten ja miinojen vaikutuksista. Joenmutkiin, koulujen portaiden alle ja pellonreunoille hautautuneilla ammuksilla ja köyhyydellä on tutkittu yhteys. Maata ei voida hyödyntää, ellei ammuksia raivata maastosta pois.

Yksilönä yksipuoluejärjestelmässä

Vaikka yksilö toisensa jälkeen maksaa kovan hinnan siitä, että riisipeltoon hautautunut rypäleammus räjähtää ja vie mukanaan yleensä raajat ja näkökyvyn, maan tilanne ei ole toivoton – päinvastoin.

Syyskuussa 2010 Laos allekirjoitti New Yorkissa uuden kansainvälisen ihmisoikeussopimuksen: Kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen ja halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen. Ihmisoikeuksista voidaan puhua entistä avoimemmin, ja muutamia keskeisistä kansainvälisistä sopimuksista on jo allekirjoitettu ja ratifioitu.

Yksittäiset ihmiset voivat nykyisin esittää maan parlamentille toiveitaan ja näkemyksiään parlamentin istuntojen ai-

kana. Kuvitelkaa tilanne, jossa Suomen eduskunnassa olisi oma, erityinen puhelinlinjansa kansalaisten ajatuksille lainsäädännön kehittämiseksi. Puhelinpalautteen lisäksi ihmiset toki myös äänestävät. Seuraavat vaalit järjestetään vuonna 2011. Viisivuotiskaudelle valitaan 115 parlamentaarikkoo. Parlamentti puolestaan valitsee presidentin ja varapresidentin, ja presidentti nimittää pääministerin parlamentin hyväksynnällä.

Kansalaisjärjestöjä maassa ei ole aivan samoin kuin esimerkiksi monissa länsimaissa. Maan perinteet kallistuvat massaorganisaatioiden suuntaan, ja valtakunnalliset nais- ja nuorisoliitot ovatkin vaikuttavia toimijoita. Vuonna 2008 hyväksyttiin merkittävä lakimuutos, joka mahdollistaa voittoa tavoittelemattomien järjestöjen rekisteröitymisen. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että paikalliset, rekisteröityneet järjestöt voivat alkaa tehdä rahoitusta sisältävää yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen kanssa. Tämä avaa aivan uudenlaisia mahdollisuuksia kansalaistoiminnalle.

Suunta on hyvä, ja matka jatkuu. Keskeinen askel maan kehityksessä on rypäleammusten raivaaminen. On arvioitu, että nykyisellä kalustolla Laos voidaan raivata puhtaaksi ammuksista 16 vuodessa. Jos maahan virtaavat investoinnit kokevat tulevina vuosina samanlaisia kasvupiikkejä kuin kaudella 2007/2008, on todennäköistä, että 16 vuotta kaventuu kymmeneksi.

Vientianen aamuruuhkassa eivät näy kansainväliset sopimukset, raivatut ammuksista tai parlamentin istuntokaudet. Mutta aamuruuhka on tulvillaan ihmisiä, jotka haluavat itselleen ja perheelleen parempaa elämää: riittävästi koulutusta, ravintoa, terveyttä sekä valinnanmahdollisuuksia oman elämänsä suhteen.

Kirjoittaja työskentelee YK:lla Laosissa.

Berliinin excu 4.-9.10

Kuvat: Sebastian Koskinen

Berliini sen todisti: Puolue elää ja voi hyvin!

Φ-KLUBIN VARMISTUNEITA TAPAHTUMIA

28.10 P-lexit bileet Lexin kanssa

9.11 Syyskokous

12.11 Vuosijuhlat

13.11 Vuosijuhlien sillis

19.11 Redneck-sitsit SF-klubbenin kanssa